

Leto XIX. Štev. 23
DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLABOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠIBL
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

BORBA

PRAVICA

GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT »DNEVNIK«
• TEDIŠNJE OD OSVOBODITVE
OD 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Bidault in Eden proti Molotovu

in njegovemu predlogu o konferenci petih v letošnjem maju ali juniju

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)
Berlin, 27. jan. Bidault in Eden sta se opredelila zoper Molotovov predlog, naj bi se letos v maju ali juniju sastala konferenca, katere bi se udeležila tudi Kitajska. Postavila sta se na stališče, da je bila konferenca štirih sklicana zaradi obravnavanja in reševanja evropskih vprašanj. Prav tako sodita, da sestanek petih velesil ta čas spriči sedanjega svetovnega

njih dveh govornih obrazložil stališče SZ. Zato bi želel slišati mnenje ostalih treh ministrov.
Prvi se je oglasil Dulles, ki je v krajši izjavi ponovil, da so ZDA odločno zoper konferenco petih. Ponovno je poudaril, da Peking zadržuje politično konferenco o Koreji in zato mora najprej sprejeti svoje stališče o politični konferenci in opustiti posredno poseganje v vojno v Indokini.

Tretji je govoril Eden. Njegova izjava je bila krajša. V glavnem je pripomnil, da je bila berlinska konferenca sklicana zaradi evropskih vprašanj in da bi bilo napačno povezati jih z azijskimi problemi. Spričo tega je predlagal, naj konferenca takoj začne obravnavati nemško in avstrijsko vprašanje, zavoljo katerih je bila tudi sklicana.
(Nadaljevanje s 3. strani)

Dopoldanski posvet zahodnih delegatov

Berlin, 27. jan. (AFP) Glavni sodelavci treh zahodnih zunanjih ministrov so imeli davi sestanek, na katerem so povzeli sklepe iz včerajšnje seje štirih ministrov in pripravili delo za današnje seje. Kaže, da bodo ta posveto- vanja vsak dan.

Mladen Iveković danes v Berlinu

Berlin, 27. jan. Jutri bo prispele v Berlin jugoslovanski opazovalec na konferenci štirih veleposlanik Mladen Iveković, ki ga je jugoslovanska vlada določila za svojega opazovalca na konferenci štirih. Jugoslovanska vojska mislija v Berlinu je danes uradno obvestila konferenco zunanjih ministrov štirih velesil o njegovem prihodu. J. Smolč

Dulles, Bidault in Eden v Berlinu

položaja sploh ne bi bil koristen. Čeprav so vsi trije zahodni ministri sovjetski predlog odklonili, se vendarle glede tako imenovane kitajskega vprašanja precejšnje razlike med ameriškim stališčem na eni in francoskim ter britanskim na drugi strani. To so jasno pokazale tudi današ-

Zatem je govoril Bidault, ki je dejal, da se nikakor ne strinja s sovjetsko koncepcijo, po kateri imajo velesile na svetu posebne privilegije. Molotov je skušal to svojo tezo o privilegiranem položaju velesil dokazati s sklicevanjem na Ustanovno listino OZN. Toda tega v Ustanovni listini OZN ni in le-ta ne daje nobenih privilegijev velesilam, marveč jim nalaga samo večje obveznosti.

Glede sovjetskega predloga, da bi bila letos v maju in juniju konferenca petih velesil je Bidault sodil, da takšne konference v sedanjem položaju ne bi mogli kronati s pozitivnimi rezultati. Tudi Bidault je omenil, da je Peking sodeloval v korejski vojni in da je še nadalje v jugovzhodni Aziji nemiren položaj, za katerega je Peking »precej odgovoren«. Bidault je naznačil, da je najprej treba zaključiti vojno v Indokini in rešiti korejsko vprašanje. Toda Francija ni proti stikom in ni načelno zoper takšne morebitne razgovore v prihodnosti.

Molotov pri Piecku dan pred začetkom berlinske konference

nje izjave. Medtem ko je Dulles ponovil, da so ZDA odločno in nepreklicno zoper vsako konferenco ob udeležbi kitajskih komunističnih agresorjev, Bidault torej je vnaprejšje opredelila proti morebitnemu stiku s Pekingom.

Sodila sta le, da zdaj ni pravi trenutek za kaj podobnega, zlasti sta poudarila tezo, da konferenca štirih sploh ni mesto, na katerem naj bi reševali azijske probleme.

Pričakovani so, da bo na današnji seji prvi govoril Molotov, kar gre za točko, ki jo je on predlagal. Predsedujoči Eden je zato takoj po otvoritvi konference deklariral, da daje besedo Molotovu, ker bi prav gotovo želel obdelati zadevo, ki jo je postavil. Toda Molotov se je zahvalil predsedujočemu in dejal, da je že v zad-

Prvi Fanfanijev poraz

Rim, 27. jan. (Tanjug) Nocoj se je v italijanski skupščini pripetil edinstven primer v italijanski parlamentarni praksi: v splošni politični debati o programu nove vlade se ni noben poslanec priglasiel k besedi. Potem se je oglasil vodja demokratske parlamentarne skupine Moro in v imenu dostojanstva italijanskega parlamenta pozval poslance k razpravi. Togliatti mi je odgovoril, da so demokristjani prvi okrnili dostojanstvo parla-

menta, ko so dovolili padec Pellove vlade, čeprav parlament ni imel možnosti, da bi odločil o zaupnici njegovi vladi.

Pri glasovanju so demokristjanski predlog, naj bi sejo odložili na jutri, odklonili, za Togliattijev predlog, naj bi sejo odložili za eno uro, pa so glasovali komunisti, socialisti, socialni demokrati in monarhisti ter neofašisti.

V Rimu že sodijo, da je Fanfanijeva vlada doživela poraz, čeprav bodo o zaupnici glasovali šele kasneje.

Egipt se upira ZDA

Kairo, 27. jan. (AFP) Ta teden se bo po uradnih virih začelo v Kairu posvetovanje članov vlade z egiptovskimi veleposlaniki v Londonu, Washingtonu, Moskvi, New Delhiju in Karadži. Na teh posvetovanjih naj bi določili temeljno smer nove zunanje politike Egipta. Stališče Egipta ne bo nevtralnno v pravem pomenu besede, Egipt pa ima pravico, da ne podpira nikogar tako dolgo, dokler ne bo do priznani njegovih pravic in suverenosti. Tako naglašava vladno glasilo »Al Gahurija«, ki piše, da Egipt skrbno spremlja namere ZDA, da bi nekaterim deželam na Srednjem vzhodu dale gospodarsko oziroma vojaško pomoč in z njimi obnovile stare pogodbe, n. pr. pogodbe, sklenjene v letih 1937 s Turčijo, Irakom, Iranom in Afganistanom.

DANES SE SESTANE Zvezna ljudska skupščina

Predsednik Tito bo poročal o delu Zveznega izvršnega sveta — Skupščina bo izvolila predsednika republike, Zvezni izvršni svet novega predsednika skupščine ter stalne odbore in komisije

Danes ob 16 se bo v Beogradu sestala Zvezna ljudska skupščina. Njene seje v prihodnjih nekaj dneh bodo zanj in za našo deželo sploh zelo pomembne. Na njih se bo skupščina končno konstituirala, izvolila najvišje državne organe ter določila smer notranje in zunanje politike naše dežele v letošnjem letu.

Poslanci prvega in drugega doma so že dobili besedilo osnutka poslovnikov, ki so jih sestavile posebne komisije in ki jih bodo obravnavali na skupni seji domov ter na ločenih sejah Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev.

Na dnevnem redu skupščinskih sej je tudi izvolitev novega predsednika skupščine, obravnavanje poročila Zveznega izvršnega sveta o delu v minulem letu, izvolitev predsednika republike, izvolitev novega Zveznega izvršnega sveta, izvolitev stalnih odborov in komisij Zvezne ljudske skupščine ter izvolitev stalnih odborov prvega in drugega doma.

Tovariša Mošo Pijada omenjajo kot kandidata za predsednika skupščine.

Vse kaže, da bo ljudska skupščina obravnavala odstop Milovana Djilasa kot predsednika in da ga bo sprejela. Potem ko bo njegov odstop sprejela, bo skup-

ščina najbrž takoj izvolila novega predsednika. V političnih domov, sta posebni komisiji skrbno sestavili, ni pa izključeno, da se bo razvila ob njih obširnejša razprava, ker sta za delo skupščine važna in pomembna.

Predsednik Tito bo podal ekspozice

Poročilo Zveznega izvršnega sveta, ki je zelo obširno in ki obsega najvažnejše probleme naše notranje in zunanje politike v minulem letu, bo razdeljeno vsem ljudskim poslancem že prej in ga na seji ne bodo prebrali. Predsednik republike in predsednik izvršnega sveta tovariš Tito bo imel samo krajši ekspozice, preden se bo začelo obravnavanje poročila Zveznega izvršnega sveta.

Ze prej je bilo sporočeno, da je Zvezni izvršni svet predložil Ljudski skupščini osnutek družbenega plana in proračuna za leto 1954 ter osnutek zakona o krogih in javnosti govore o kandidatih, ki bi utegnili priti v posev za ta visoki položaj. Največkrat omenjajo podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Mošo Pijada kot moža, ki najbolj pozna skupščinske probleme, in bi kot predsednik mnogo pomagal za nadaljnji razvoj našega skupščinskega življenja.

Osnutka poslovnikov, ki ju bo obravnavala skupščina na skupni seji in na ločenih sejah zaključnem računu FLR za leto 1952. Teh predlogov pa ne bodo obravnavali na sejah te dni, ker jih bodo poprej proučili odbori za narodno gospodarstvo in proračun obeh domov. Z osnutka družbenega plana in proračuna se bosta ukvarjala skupščinska odbora poldrugi mesec, tako da bi lahko prišla v razpravo v skupščini šele sredi ali konec marca.

Na prihodnjih sejah Zvezne ljudske skupščine bodo izvolili predsednika republike, ki je po ustavnem zakonu hkrati tudi predsednik Zveznega izvršnega sveta in vrhovni poveljnik jugoslovanske vojske. Kandidate za predsednika republike predlaga najmanj 20 poslancev, volitve pa so tajne.

Število članov Zveznega izvršnega sveta se bo skrčilo

Ljudska skupščina bo te dni izvolila tudi nov Zvezni izvršni svet. Za to najvišje izvršno telo Zvezne ljudske skupščine je predvidenih manj članov, kakor določa ustavni zakon, zato bo pred volitvami predložen skupščini predlog o spremembi tistih členov ustavnega zakona, ki govorijo o številu članov Zveznega izvršnega sveta.

Ljudska skupščina bo te dni izvolila 20 stalnih odborov in komisij, v katerih bo delalo kakih 250 ljudskih poslancev. Izvolitev teh skupščinskih organov je zaključna faza v konstituiranju skupščine in njenih domov. Skupščina kot celota bo imela dva stalna odbora in dve komisiji, zvezni svet 9, zbor proizvajalcev pa 7 stalnih odborov.

Naposled bo ljudska skupščina na sejah te dni sprejela končni sklep o verifikaciji mandatov, ki na prejšnji seji niso bili sprejeti.

Skupščina bo seveda danes dokončno določila svoj dnevni red. Toda tudi iz tega, kar je znan, lahko sklepamo, da se z današnjim dnevom začnejo obdobje obrambni skupnosti. Seveda je ta blagost le relativna, če jo namreč primerjamo s Pellovimi izjavami
Franjo Barbieri

Trije tesni obroči

Fanfanijev vladnega programa bodo težka zajeli zadostno število glasov v rimskem parlamentu

(Posebej za »Borbo«)

Rim, 27. jan. Programski krog, v katerega je Fanfani hotel povezati večino, da bi rešil svojo vlado, vendar kaže, da noben od med njih ni dovolj širok, da bi zajel potrebno število glasov v parlamentu. Najširši je nedvomno obroč »protikomunistične enotnosti meščanskih sil. Prvi rezultat je bila izolacija 75 socialističnih poslancev, katerih abstinenco je Nenni ohljudil vladi.

Toda za protiformbirojevsko enotnost bi si vlada nekako lahko že preskrbela zadostno večino, če druga dva obroča ne bi bila tako izrazito ozka, da ne moreta niti na levi niti na desnici zajeti tistih sil, katerih pod-

pora je neogibna, če se hoče vlada obdržati.

Socialno-gospodarski programski obroč ni sposoben, da bi navezal na vlado socialne demokrate na levi in monarhiste na desnici. Prvi niso zadovoljni, ker Fanfani v svojem programu ni napovedal ukrepov za omejitve industrijskih monopolov, za nadaljnjo radikalizacijo agrarne reforme in vsklajevanje delovnih odnosov. Monarhisti pa kot predstavniki latifundistov z juga nasprotujejo Fanfanijevi zahtevi, naj bi se namočili drobno kmečko posest.

Zunanje-politični programski obroč je ločil monarhistično in nacionalistično desnico od vlade, ker ne veže ratifikacije pogodbe o evropski obrambni skupnosti, ker sodijo, da zdaj ni treba hiteti s pogodbami, katerih namen je utrditi bloke, ki razdvajajo svet.

Nastal je položaj, da i monarhisti i socialni demokrati pričakujejo, da se bo center nagnil k njim: bodisi v levo ali v desno. Fanfani pa spet pričakuje, da se bodo socialni demokrati in monarhisti njemu približali. V tem obojestranskem pričakovanju bi lahko Fanfanijeva vlada zaradi pomanjkanja večine padla.

Tako ostaneta dva izhoda. Prvi je odprt nasproti monarhistom. To bi pomenilo, da bi vlada postavila gospodarske in socialne programske zahteve in jih podredila obrambi meščanskih sil pred vplivom informbirojevskih strank. Drugi izhod pa drži k socialnim demokratom. Da ta dolžnost je, kažejo napadi socialno-demokratske desnice na levo orientirano politiko tajnika lastne

stranke. Saragata so napadli, da z levo politiko koristi informbirojevcem in slabi blok obrambe meščanskih demokratičnih ustanov. Desnica v socialno-demokratski parlamentarni skupini je zelo močna.

Fanfani je precej blago formuliral tržaško vprašanje in ga izrecno ločil od vprašanja o ratifikaciji pogodbe o evropski obrambni skupnosti. Seveda je ta blagost le relativna, če jo namreč primerjamo s Pellovimi izjavami
Franjo Barbieri

Predlog odločbe o nagradah ljudskih poslancev

Osnovan bo odbor za gospodarski sistem

Včeraj so se sestale komisije za izdelavo poslovnika Zvezne ljudske skupščine, da bi se enkrat obravnavale predlog odločbe o nagradah, nadomestilih in plačah za stalne funkcije poslancev Zvezne ljudske skupščine. Po predloženju odločbe, o kateri so včeraj razpravljale komisije, bodo tisti člani Zveznega sveta, ki prejemajo stalno mesečno plačo za službo in funkcijo ali pokojnino izven skupščine, dobivali najmanj tretjino stalne poslančeve plače.

O višini te nagrade bo določal administrativni odbor Ljudske skupščine. Po predlogu naj bi imeli člani Zveznega sveta pravico do stalne mesečne nagrade 30.000 dinarjev, člani Sveta proizvajalcev pa bi imeli pravico do nadomestila izgubljenega zaslužka, kadar izpolnjujejo svoje poslanske dolžnosti.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Moša Pijada je predložil amandma o spremembi števila članov stalnih odborov Zveznega sveta in Sveta proizvajalcev. Poglavitni razlog za to spremembo je potreba, da bi osnovali začasni odbor za gospodarski sistem. Moša Pijada je poudaril, da je bila ideja o snovanju takega odbora že prej, zlasti pa je prišla do izraza na zadnji seji Zveznega izvršnega sveta.

Komisije so sprejele predlog Moše Pijada. Po tem predlogu naj bi imel odbor za zunanje zadeve Zveznega sveta 35 članov, odbori za organizacijo oblasti in uprave, ljudsko zdravstvo in socialno politiko po 31, odbori za

narodno gospodarstvo, prosveto, proračun in zakonodajni odbor po 21, odbor za gospodarstvo sveta proizvajalcev pa namesto 21, 15 članov.

Predlog odločbe o nagradah in amandmajih na predloge poslovnika Zvezne ljudske skupščine in poslovnika domov, ki so jih včeraj sprejele komisije, bodo priložili predlogom poslovnika in predložili Zvezni ljudski skupščini v odločanje.

Zadnja seja Zveznega izvršnega sveta

Zvezni izvršni svet je imel predvčeršnjim pred predsedstvom tov. Edvarda Kardelja zadnjo sejo, na kateri je izdal še zadnje uredbe o gospodarskem sistemu. Pravno formuliranje novega gospodarskega sistema z uredbami je trajalo več kot eno leto.

Na isti seji je Zvezni izvršni svet izdal tudi nekaj uredb s področja uslužbenega plačnega sistema. Razen tega je izdal tudi več predpisov o novih ukrepih, ki zagotavljajo funkcioniranje gospodarstva v duhu novega sistema do objave zveznega družbenega plana.

(Nove predpise, ki jih je sprejel Zvezni izvršni svet, objavljamo na 2. strani.)

Vremenska napoved

Vremenska napoved za četrtek, dne 28. januarja 1954: Oblačno, vendar vmesne krajevne razvedritve. Od časa do časa rahle snežne padavine. Na Primorskem burja. Temperatura se ne bo bistveno spremenila.

Na konferenco petih računajo tudi v krogih Organizacije združenih narodov

New York, 27. jan. (R). V krogih OZN prevladuje ugoden vtis na drugem dnevu berlinske konference. Nekateri delegacije celo menijo, da je pričakovati uspeh sestanka štirih. Splošno sodijo, da mora popustiti napetost med velesilami. Tedaj bi Združeni narodi lahko uresničili načela ustanovne listine OZN.

Sodijo, da bo prvi rezultat berlinske konference ta, da bržčas bo sklicana Generalna skupščina OZN zaradi korejskega vprašanja na 9. februarja in ne nazadnje, da ne bi smeli razpravljati o korejskem vprašanju v generalni skupščini, dokler je kaj časa odloženo. Na sklicano konferenco petih velesil, na kateri bi

obravnavali azijska vprašanja. Tukaj ugotavljajo, da je Dulles zavrnil možnost, da bi ZDA sodelovale na takšni konferenci in da je takšno njegovo stališče posledica vztrajanja sovjetskega zunanjega ministra na konferenci petih velesil, na kateri bi razpravljali o svetovnih vprašanjih. Ne izključujejo pa možnosti, da bodo zahodne velesile, zlasti pa ZDA spremenile svoje stališče, ko bi šlo samo zato, ali naj se Kitajska udeleži pogajanj o azijskih, ne pa tudi v svetovnih problemih. Kar se tiče atomske energije, menijo, da je tisti del govora Molotova, ki se nanaša na to vprašanje, najbolj jasn. Spričo tega sklepajo, da bo treba to vprašanje še nekaj časa proučevati po diplomatski poti.

Dnevni red berlinske konference NI NAVDUŠIL LONDONA

>Daily Telegraph< meni, da še niso zreli pogoji za konferenco petih držav... problem, o katerem je skoraj nemogoče doseči soglasje...

Nočne brzojavke

NEW DELHI - Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Goljko Nikolai... MADRID - Na študentskih demonstracijah... TRST - V Trstu so uradno sporočili...

Bidault in Eden proti Molotovu

(Nadaljevanje s 1 strani) Za Dullesom, Bidaultom in Edenom je dobil besedo g. Molotov... Združenih narodov in potsdamski sporazum.

Priloge za korejsko konferenco

Washington, 27. jan. (AFP). - Predstavniki ameriškega zunanjega ministrstva je izjavil, da vsebuje pismo, ki ga je kitajska in severnokorejska delegacija poslala Arthurju Deanu...

Bivši ujetniki tudi prisilno v južnokorejski vojski

Pohang, 27. jan. (R). Vodja južnokorejske komisije za novačenja je izjavil, da se je 30% bivših severnokorejskih ujetnikov, ki so odklonili repatriacijo...

14.000 so jih izročili Čangkajski

Tajpeh, 27. jan. (AFP). Danes so zaključili prevoz 14.207 kitajskih ujetnikov, ki so odklonili repatriacijo, na Formozo. Davi je prispel v Kelung zadnji prevoz kakih 5000 ujetnikov.

Združenih narodov in potsdamski sporazum

Zanimivo je, kako je nočjo predstavniki ameriške delegacije komentiral Molotovov predlog o konferenci petih... Priviloitev v sovjetske koncepcije o vlogi velikih držav...

Tržiški promet se krči

(Od stalnega dopisnika »Borbe«) Trst, 27. jan. Promet skozi tržaško pristanišče je po dosedanjih podatkih nazadovoval... Hradi so italijanska pristanišča Genova, Neapelj in Benetke...

Tržaški promet se krči spričo naraščajoče konkurence italijanskih luk

(Od stalnega dopisnika »Borbe«) Trst, 27. jan. Promet skozi tržaško pristanišče je po dosedanjih podatkih nazadovoval... Hradi so italijanska pristanišča Genova, Neapelj in Benetke...

Boji v Laosu

Vietnjan, 27. jan. (AFP). Vietnamske čete so zavzele vojaško postajo Falan, ki leži ob važni strateški cesti 30 km vzhodno od Dong Hena...

Konferenca poslaničkov

Rio de Janeiro, 27. jan. (AFP). Tu se je začela konferenca brazilskih poslaničkov in diplomatskih predstavnikov v državah Latinske Amerike...

DANES PO SVETU

Priloge za korejsko konferenco

Bivši ujetniki tudi prisilno v južnokorejski vojski

14.000 so jih izročili Čangkajski

Združenih narodov in potsdamski sporazum

Tržiški promet se krči

Tržaški promet se krči spričo naraščajoče konkurence italijanskih luk

Boji v Laosu

Konferenca poslaničkov

Vročina

Konferenca ameriških diplomatov

Južna francoska mornarška manevri

Pridobivanje urana

Blokada Izraela

Medno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

Mezdno gibanje

DANES PO SVETU Prvi Eisenhowerjev proračun

Prvi republikanski proračun iz časov predsednika Hooverja je zbudil po svetu precejšnjo pozornost in prvi splošni vtis je, da v glavnih potezah nadaljuje že ugrajeno pot demokratov tako na notranjem kakor tudi na znanjem turističnem...

Za korejsko zasedanje Generalne skupščine OZN

Beograd, 27. jan. (Tanjug) Državno tajništvo za zunanje zadeve sporoča, da je jugoslovanska vlada sprejela predlog predsednice Generalne skupščine Vidje...

Zasedanje Varnostnega sveta OZN odloženo

New York, 27. jan. (AFP). Iz dobro poučenih krogov se je zvedelo, da je seja Varnostnega sveta, ki naj bi bila v sredo ali četrtek, odložena za nedoločen čas...

Turški predsednik Bajer v Ameriki

New York, 27. jan. (AFP). Predsednik turške republike Bajer je prispel s parnikom »Mauritanio« v New York. Bajer je ob svojem prihodu izjavil, da je njegov obisk predvsem prijateljski...

ZDA spet posegajo v anglo-iranski spor

London, 27. jan. (Tanjug). - V London je ponovno prispel svetnik ameriške vlade za petrolejska vprašanja Herbert Hoover ml., ki se bo razgovarjal z zastopniki britanskega zunanjega ministrstva...

Boji v Laosu

Vietnjan, 27. jan. (AFP). Vietnamske čete so zavzele vojaško postajo Falan, ki leži ob važni strateški cesti 30 km vzhodno od Dong Hena...

Konferenca poslaničkov

Rio de Janeiro, 27. jan. (AFP). Tu se je začela konferenca brazilskih poslaničkov in diplomatskih predstavnikov v državah Latinske Amerike...

Vročina

Rio de Janeiro, 27. jan. (AFP). Pred nekaj dnevi je zajel močan vročinski val brazilsko prestolnico. Včeraj je dosegla temperatura 40 stopinj v senči...

Konferenca ameriških diplomatov

Aman, 27. jan. (AFP). V Amanu so se danes sestali načelniki ameriških diplomatskih misli na Srednjem vzhodu in se razgovarjali o gospodarskih problemih...

Južna francoska mornarška manevri

Pretoria, 27. jan. (AFP). V vodah okrog Madagaskarja bodo 25. februarja in naslednje tri dni prvi francosko-južnofrancoski mornarški manevri...

Pridobivanje urana

Sao Paulo, 27. jan. (AFP). Včeraj je začela obratovati nova tovarna za pridobivanje urana s pomočjo ekstrakcije iz posebne vrste peska, ki vsebuje tudi torij...

Blokada Izraela

Kairo, 27. jan. (Reuter). Vlada je poslala nove sile pred vhod v Arabski zaliv, da bi tako zaostriła pomorsko blokado Izraela...

Medno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

Mezdno gibanje

London, 27. jan. (Tanjug). Kakih 14.000 londonskih pristaniških delavcev in valeskih livarjev je sklenilo, da ne bodo več opravljali nadurnega dela...

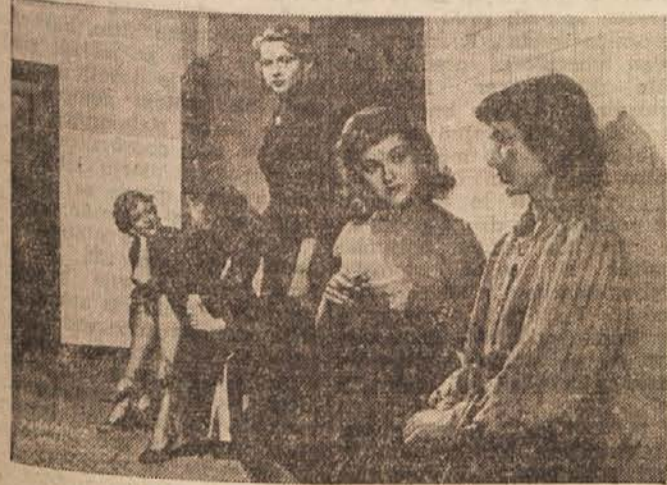
Rezidenca predsednika republike v Bogoti

Prijateljice noči

Film o pariškem podzemlju

Željo, ki so jo filmski ustvarjalci izrazili v uvodu filma, da prikazuje v svojem filmu brez milosti in otepavanja prostitucijo, trgovino

ziser Ralph Habib obogatila že običajno (za francoski film) gangstersko melodramo iz pariškega podzemlja, pri tem pa opustila priložnost, da v

Prizor iz filma »Prijateljice noči«

z belim blagom, kjer so na pločnikih velenosti in v zanikrnih brigolih prodajajo in kupujejo ženske za noč po 15.000 frankov, so prav gotovo — v okviru zgodbe o mladi vlačugi — urednili. Ta težnja po resničnem oblikovanju sveta in življenja nočnih deklet ter njena mojstrska realizacija, omejena le na zunanje slikanje življenja javnih hiš, brez cilja, da razkrije tudi prave vzroke tega družbenega zla, je vrednost, s katero sta scenarist Jacques Constant in re-

pretresljivi Olgini zgodbi ostaneta dosledna kritika družbe. Oba sta ustvarila le podobno tega družbenega problema v zanimivi kriminalni zgodbi, ki pa izgublja vrednost s svojim razvojem, ker ni trdno vzrasla iz samega problema, temveč je skonstruirana ter polna preizkušnih efektov, nelogično vezanih na celoten dramaturški razvoj.

Zgodba pripoveduje predvsem primer mlade vlačuge Olge, ki so iz zavrača za mladoletnico s svojim rahl-

tičnim sinkom Jackiejem, kljub temu, da ji nudijo oblasti dostojnejši poklic, vrne a slučajno pomočjo prikupnega soferja Paula v Pariz, v »Bijou-Bar«, bivališče blodno, ki jih vodi v poklicu zločinski zvodnik Jo, in tam nadaljuje s svojim poklicem in življenjem. Toda ljubezen do Paula in tragična usoda zapeljane prijateljice, ki jo Jo ubije, odvrnejo Olgo od tega življenja; zapusti »Bijou-Bar« ter odide k Paulu, v njegovo lepo opremljeno stanovanje. Zločinski Jo pa s svojimi pajdaji povzroči z avtomobilom Paula, ki ga težko ranjenega pripeljejo v bolnico; po uspešni operaciji ga čaka pred operacijsko dvorano Olga v spremstvu detektiva, da potem poravnava pred zakonom svoje dejanje — umor zvodnika Joa.

Po realističnem slikanju človeškega podzemlja, solidni realizaciji in kvalitetni igri glavnih igralcev Françoise Arnoulve (Olga), Raymond Pellegrina (Jo), Pierre Cressoya (Paul) in Cristiana Fourcenda (sinček Jackie) spada film »Prijateljice noči«, kljub temu, da se v njem zastavljeni problem prostitucije razvojen v kriminalni zgodbi, med boljša dela francoske kinematografije in med filme, ki jih je treba videti.

o-m

Françoise Arnoul (Olga) in Pierre Cressoy (Paul)

Prvi naš tridimenzionalni film

v okviru II. festivala ozkega filma Jugoslavije

Televizija in tridimenzionalni film počasi prodirata tudi v našo državo. Prvič se je o televiziji govorilo že pred leti, bomo pri nas imeli priliko pred videti tridimenzionalne filme. O amaterski zvezi slovenskega in kinobrim letom, sedaj pa so že izdelali prvi film, nabavili so potrebni projektor in v okviru II. festivala ozkega filma amaterskega filma Jugoslavije, ki do začetka predvajati tudi prvi domači tridimenzionalni film.

Film prikazuje življenje v Ljubljani, z nekaterimi otroškimi vrtiljaki, ki so snemali do desetih ljubljanskih teraske zveze Slovenije prof. Janko ma, ni film vreden po vsebini, marveč je plastični ozkotrčni tridimenzionalni števati tudi nekatera načela, ki jih v drugih filmih ne poznamo. Gleda-

lec se pri taki predstavi duševno utruje. Zato je primeren kratek film. Sedanj, prvi, je dolg samo 300 m in bo trajal pol ure. Izbrati so tudi morali take prizore, v katerih pride do izraza razlika daljave, se pravi, da so na isti sliki predmeti, ki so dalje ali bližje gledalcu. Zelo važno pa je bilo to, da se slike ali osebe ne smejo menjati s preveliko naglico. V takem primeru bi gledalec oko ne moglo prilagoditi puncič na razne daljave in bi to kvarilo oči. Velike težave je delala pri filmu tudi izredna preciznost. 14-milimetrski trak so morali uporabiti za dva posnetka, kar se pravi, da ima vsak posnetek le 7 milimetrov širine. Gledalcu pa bo ta posnetek prikazan na sliki 2 x 3 metre in vsaka najmanjša netočnost bi se opazila, bi kvarila sliko ali pa bi jo spremenila v zmešnjavo nerazumljivih senc in globin.

Po sedanjem programu bodo prvi plastični film vrtili v Ljubljani kaka dva meseca. Na vsako predstavo (predstave bodo v Zeleniški dvorani pri kolodvoru) bo lahko šlo samo sto gledalcev, ker je razdalja med gledalcem in platnom omejena. Vsak bo ob vstopu prejel glavna navodila, kako naj se ravna pri gledanju filma, prav tako bo dobil potrebna očala, ki jih bo ob izhodu moral vrniti itd. Že sedaj je veliko zanimanje za ta film, ki bo pomenil velik uspeh v razvoju naše filmske industrije.

K. M.

Švedi so zadovoljni s svojo filmsko produkcijo

Po pisanju filmskih časopisov je Švedska zadovoljna s svojo filmsko produkcijo v lanskem letu. Posneli so mnogo filmov, ki so kvalitetno zadovoljivi. Največji uspeh je imel film »Plesala je samo eno poltje« z Ulla Jacobson. Med najboljšie filme leta prištevajo tudi »Zgodilo se je v topli mladeniški ljubezni«, »Udar kril ponoči«, »Kruh ljubezni« (prijavljen je za filmski festival v Cannesu), »Žene čakajo«, »Premagana tema«, »Velika avantura« in druge. Popularna švedska igralka Ulla Jacobson snema zdaj film »Hiš Karina Manas.

Režiser »Plačila za strah« bo snemal...

Henri George Clouzot, slavni avtor filma »Plačila za strah«, ki ga bomo kmalu gledali tudi v naših kinematografih, je po enoletnem iskanju izbral temo za svoj novi film: po zamisli Jacquesa Remya je skupaj s svojim bratom začel pisati scenarij za film »Morje in nebo«. V svojem novem filmu bo obdelal božbo posadke ribiške ladje, na kateri je izbruhnila epidemija in ki se je zgubila v vodah Severnega Atlantika. Film bodo snemali v več državah, od Afrike do skrajnega Severa, med drugim tudi v Vzhodnem Berlinu. Film »Morje in nebo« se konča z zmago človeške solidarnosti nad elementarnimi strahotami.

Dragoslav Grbić kot Mthajlo v filmu »Anikini časi«

Film o življenju Gandhija

Skupaj z ameriškim filmskim producentom Gabrielom Pascenom bo Bombaysko filmsko podjetje v kratkem začelo snemati film o življenju vodje indijskega naroda iz časov boja za neodvisnost Mahatme Gandhija. Vloga sedanjega predstavnika vlade Nehruja bo igral indijski igralec Sudersan Seti, čigar presenetljivo podobnost z Nehrujem so odkrili pred dvema letoma v mestu Lakanu. Ko je prišel v to mesto, je množica, misleč, da je Nehru, obkrožila Setija, tako da ga je policija komaj osvobodila. Odletel Seti komajjakov dosegel že velik uspeh v imitiranju njegovih gibov, načinu govora, mišiki in vedenju.

VLADISLAV RIBNIKAR SPET IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA ZVEZNE KOMISIJE ZA PREGLED FILMOV

Te dni je bil na letni skupščini Zvezne komisije za pregled filmov ponovno izvoljen za predsednika Vladislav Ribnikar. Na skupščini so razpravljali o raznih finančnih in organizacijskih vprašanjih. Sklenili so, da bodo v najkrajšem času sklicali plenum vseh članov komisije, kjer bodo razpravljali o kriteriju za ocenjevanje filmov.

Filmski pabecki in anekdote

Ko so lani snemali Angličani v Vzhodni Afriki barvni film »Zahodno od Zanzibara«, ki je nekako nadaljevalje filma »Nebo brez strešev«, so hoteli posneti tudi prizor, v katerem bi se moral igralec glavne vloge Anthony Steel boriti z leopardom. Toda v vsem Zanzibaru niso našli dovolj pohlevne živali, ki bi lahko »odigrala« ta prizor brez nevarnosti za igralca. Ni jim preostalo drugega, kot da so naslikali Anthonyju Steela po telesu rdeča znamenja — to naj bi bili sledovi leopardovih krempljev — in posneli nekaj kadrov, v katerih je Steel kar sam odigral večji del sbojca. Kar je še manjkalo do popolnosti te razburilje scene, so posneli pozneje v Ealing studiu v Londonu s potrpežljivim, ljubkim in poslušnim malim leopardom iz zoološkega vrta. Pravi, da je to eden najuspešnejših in najbolj napetih prizorov v filmu. Pač še en primer za dokaz, da je film najbolj realistična umetnost!

Znani filmski komik Red Skelton je nekoč potoval z letalom iz Rima v London. Med vožnjo nad Alpami pa sta nadomoda odpovedala dva motorja. Med potniki je seveda zavladal paničen strah in kdo ve, kakšen položaj bi nastal, če se ne bi v tem trenutku znebil naš redečelasi komik. Da bi odvrnil pozornost sopotnikov od nevarnosti, je začel na svoj znani način uganjati čudne norčije: nadd

Končan je film »Hiša na obali«

Te dni je bila v podjetju Bosna film končana prva tonska kopija dolgometražnega filma »Hiša na obali«, ki je posnet po snemalni knjigi književnika Meše Selimovića in Norberta Kunca ter v režiji Boška Kosanovića.

Film obravnava rodbinsko dramo, ki se dogaja v meščanski družbi predvojnega Dubrovnika. V glavnih vlogah nastopajo član ljubljanske drame Bert Sotler kot Branko, študentka Akademije za gledališko umetnost v Beogradu Nadja Poderegin kot Marina, nemška filmska igralka Sibille Schmitz kot Ana in nemški filmski igralec Rene Deltgen kot Bepo. Sklenjene so že prve pogodbe za prodajo filma v Zahodno Nemčijo, Posarje, Svico, Luksemburg, Belgijo in Belgijski Kongo, Avstrijo in skandinavske države. Pogajajo se še z razpečevalci iz Avstrije in Anglije.

Prizor iz filma »Hiša na obali«

Surrealizem Walta Disneya

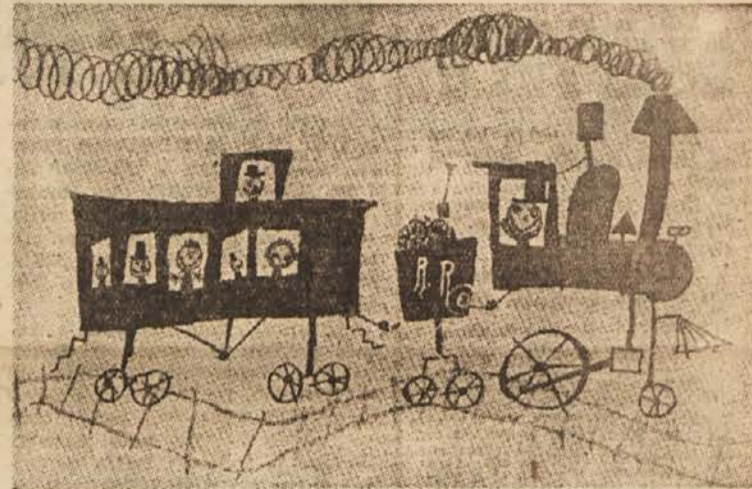
Tale ljubka slika, ki prikazuje »Staroga železnega konja ropotajočih potovarjev«, ni zvela iz razstavne otroških risb za nagradni natečaj, kot bi kdo mislil, temveč predstavlja kader iz najnovejšega Disneyevega filma »Melodija«. To je prva Disneyeva tridimenzionalna barvna risanka, presenetljivo različna še od vsega doslej, kar je ustvaril ta mojster in vzornik risanege filma, odkar je pred 25 leti prvič oživil svojo nesmrtno miško Mickey.

Ce smo v nekaterih novjših Disneyevih filmih zasledili modernistične eksperimente in kombinacije, same na sebi močno zanimive, je bilo vendarle ob njih še težavno govoriti o nečem novem, kar bi prevladalo ali iztrilo »klasični« Disneyev stil. Ob »Melodiji« pa ne moremo več govoriti samo o poskusu, temveč o pomembnem preobrtu v smeri surrealizma. Surrealistične figure in predmeti tvorijo v tem filmu povsem nov Disneyev izraz, docela nov stil, katerega likovno-umetniško osnovo inspirirajo dela Pabla Picassa in Salvadora Dalija. Vsebinska filma »Melodija«, ki ni pravzaprav nič nevsakdanja (zgodba nam pripoveduje o potovanju človeka skozi življenje, t. j. skozi sedem življenjskih dob, njeno ozadje pa tvori močno izstopajoča virtiozna glasba s starimi in novimi motivi), nas toliko ne zanima, čeprav je zanimiv nenavaden način podajanja: otrok v zibelki leti skozi prostor in se s potooma spremeni v dečka s katapultom v roki; ta se spet čudežno spremeni, vtem

ko deček naglo dorača, preživlja čase dvorjenja, poroke in potem roditeljstva, dokler ni nazadnje star mož z ušesno trobento in igračo jo-jo, ki ga otrok, noseč na glavi visok svilen klobuk, vrže čez rob prostora. Bolj nas zanimajo stilni elementi, slikovni izraz. Disney je pokazal pri tem filmu nenavadno, dokaj drzno fantazijo. V filmu se pojavljajo čudne, fantastične prikazni. Nekakšna čarobna telesa in piči neznanih vrst plavajo na čudno oblikovanih glasbilih čez prostrane prazne širjave. V eni teh scen vidimo le samotno golo drevo na obzorju. V neki drugi sceni rastejo iz zemlje velikanski saksofoni in fantastičnih kotih. Liki oseb so plod domišljije, kakršno izražajo le hipermoderne umetniške stvaritve, in ponekod zelo spominjajo na Picassova dela. Eden teh likov, imenovan Penelope Pinfeather, je kakor od otro-

Predmeti (stene, mize in stoli), risani v grotesknih sorazmerjih, se zdijo, kot bi viseli v zraku brez opore. V nekem prizoru se slika moža in žene nadaljuje v sliki, ki ji tvori okvir. Barvne kombinacije v filmu pa so takšne, kakršnih doslej v nobeni Disneyevi risanki nismo videli. Tu je na primer sova z modrim trupom, oranžnim kljunom in s črnimi nogami. — Zanimivo je k vsemu še omeniti, da je eden od šestih glavnih risarjev namerno risal ozadja za nekatere prizore z levo roko, da bi dosegel učinke, enake učinkom otroških potez.

Podati zaključno sodbo o tem naj-novejšem filmu Walta Disneya in obenem ovrednotiti moderna prizadevanja tega klasika filmske risanke pa ni mogoče, dokler filma nismo videli (in bržkone ga ne bomo še tako kmalu videli). Za zdaj bomo morali sprejeti sodbe tujih kritikov.

Ške roke s kredo na šolsko tablo narisana figura. Nekateri liki pa imajo samo eno oko. Starček, ki mirno plava proti nebesu, se zdi, kot bi bil sestavljen iz žice. V neki sceni nastopa konj, ki je pravi posnetek slike, kakršno je jamski človek vrezal na steno votline.

Ne vemo še, kakšne bodo; vemo samo, da namerava Disney nadalje ustvarjati v novem stilu. »Melodija« je prvi film te serije. Naslednji bo posnet po sistemu Cinemascope in bo imel naslov: »Toot, Whistle, Plunk and Boom«, ali po našem nekako: Hrušč in trušč.

Filmske vesti iz tujine

FILM O ŽIVLJENJU GIUSEPPA VERDIJA

Italijanska filmska družba je posnela film o življenju velikega skladatelja, glasbenika in pevača Giuseppea Verdija. Film je režiral Rafaelo Matarazzo. Kritiki sodijo, da je film v vsakem oziru dober in mu napovedujejo velik uspeh. Vlogo Verdija igra znani Pierre Cressoy. Pravi, da je to njegova prva vloga, kjer je lahko pokazal svoje igralske sposobnosti. Delo spremlja Verdijeva glasba — nepozabne arije iz »Rigoletta«, »Traviata«, »Aida«, »Othella«, »Nabukadnezarja« in druge.

FILM O FRANZU LISZTU

»Rapsodija« je naslov novega nemško-francoskega filma o skladatelju Franzu Lisztu, ki ga v nemški verziji igra Paul Hubschmidt, v francoski pa Jacques Françoise. Obema je partnerica Francozinja Colette Marchand, ki je obstinuva znana iz filma »Moulin Rouge«.

»MOULIN ROUGE« — NAJBOLJSI BARVNI FILM

V inozemskih filmskih časopisih mnogo pišejo o filmu »Moulin Rouge«, ki prikazuje življenje slavnega slikarja Henrija Toulouse Lautreca. Kritiki smatrajo, da je »Moulin Rouge« film, ki se ne da primerjati z nobenim drugim barvnim filmom. K temu ni pripomogla samo izredna igra Joséja Ferrera in režija Johna Hustona, pač pa tudi barva. »Moulin Rouge« je po mnenju strokovnjakov velik korak naprej v barvnem filmu.

FERNANDEL SNEMA VEČ NOVIH FILMOV

Slavni igralec Fernandel je zdaj najbolj iskani igralec francoskega filma. Kakor piše časopis »Cinemascope«, ne ve, kje ima glavo. Do 15. decembra 1953 ne bo imel prostega dneva. Takoj ko bo končal snemanje filma »Mam'selle Ni-touche«, bo že nastopal v filmu »Oven« s petimi nogami, nato pa pri filmih »Don Kihote«, »Marijina cerkev v Parizu« in drugih. V filmu »Oven« s petimi nogami ima Fernandel pet vlog — igra očeta in njegove siove. Njegova partnerica je Françoise Arnoul.

»Njeno življenje«

Ni mogoče reči, da vsebina dejanja, ljubavna drama z znatno primeso sentimentalnosti, ne bi ustrezala tako režiserju Cukorju, kakor tudi glavnim igralcem Lani Turner in Rayu Millando. Vsi so že ustvarili več uspešnih podobnih likov. In vendar film ni uspel. Eden izmed razlogov je prav gotovo scenarij. Poleg tega je Cukor pustil dolge dialoge, ki vsebinsko niso zanimivi in zato še bolj zoprni.

Tako po temi kakor po umetniški vrednosti spominja »Njeno življenje« na številne bolj ali manj neuspele filme, ki smo jih videli v naših kinematografih.

Lana Turner in Louis Calhern v filmu »Njeno življenje«

ALMANAH O NASI KINEMATOGRAFIJI

Združene filmskih proizvajalcev Jugoslavije bo konec februarja izdalo prvo številko filmskega almanaha o naši kinematografiji, ki bo obsegala dobo od 1945 do danes. Ker je almanah namenjen inozemstvu, bo tiskan tudi v enem ali dveh tujih jezikih. Člani uredništva so: Samuilo Amodaj, direktor Centralnega studia filmskih novosti, Moni Finci, direktor Bosna filma, in Djordje Babič, namestnik sekretarja Združenja filmskih proizvajalcev Jugoslavije.

KONČAN JE FILM »JOVAN JOVANOVIĆ-ZMAJ«

Po scenariju in v režiji Velimira Stojanovića so dovršili prvo tonsko kopijo kratkometražnega filma »Jovan Jovanović-Zmaj«. Snematelj filma je Milovan Marković, glasbo pa je napisal Krešimir Baranović. Film podaja glavne življenjske elemente iz življenja velikega srbskega pesnika Jovana Jovanovića-Zmaja.

LETOS BODO POSNELI 16 DOLGOMETRAŽNIH IN 126 KRATKOMETRAŽNIH FILMOV

Po načrtu proizvajalcev bodo letos posneli 16 dolgometražnih igranih in 126 kratkometražnih filmov. Po podjetjih je to razdeljeno takole: Avala film 6 dolgometražnih in 8 kratkometražnih filmov, Centralni studio filmskih novosti 52 številnih tedenskih filmskih novosti in 6 športnih pregledov, Jadran film 4 dolgome-

tražne in 7 kratkometražnih filmov, Zora film 32 posušno popularnih filmov, Triglav film 2 dolgometražna in 6 kratkometražnih filmov, Bosna film 2 dolgometražna in 5 kratkometražnih, Vardar film 1 dolgometražni in 5 kratkometražnih, Loyal film 1 dolgometražni in 5 kratkometražnih filmov. Letos bo Lovčen film privrkat snemal dolgometražni igrani film.

Atomska energija prehaja v službo gospodarstva

Tudi na tem področju moramo s pospešenim tempom slediti drugim deželam

Vsi znaki kažejo, da bo atomska energija v kratkem prešla v službo gospodarstva in napredka. V Ameriki že dalj časa pripravljajo temeljito revizijo določb, ki so omejevale izmenjavo izkušenj in rezultatov znanstvenih raziskav na tem področju in bodo dovolili industrijskim podjetjem zgraditi atomske peči in uporabljati atomsko gorivo, kar je bilo doslej izključno v rokah Komisije za atomsko energijo. To pač dokazuje, da imamo že za seboj prvo dobo, ko je bilo tovarniško izkoriščanje namenjeno le fabricaciji atomskega orožja.

Za zdaj je še vedno le ena prirodna kovina, iz katere dobimo jedrsko energijo, namreč uran. Ko je Curiejeva pred dobrimi 50 leti iskala radij v uranovi smoli, ni vedela kam z nekaj tonami neuporabnega uranskega balasta. Pred vojno, leta 1939 so pridobili kakih 1000 ton urana. Koliko ga pridobivajo zdaj, ne vemo, znano je le, da ga mrzlično iščejo po vsem svetu, da žrtvuje Amerika ogromne vsote za izkoriščanje domačih nahajališč v Coloradu, kjer množina urana v 1 toni rude ne presega 1 kg in da postavljajo poizkusne industrijske naprave za izkoriščanje bistveno revnejših rud. Kanadčani so objavili nekaj podatkov o nahajališču v Eldoradu, kjer je v toni rude približno 2 kg urana, na podlagi katerih se da izračunati letna produkcija na približno 400 ton uranovega oksida samo za to nahajališče.

Celotne rezerve urana na svetu cenijo na okrog 25 milijonov ton. Sedanji produkcijski stroški znašajo kakih 5000 din za 1 kg uranovega oksida, ki pa še

iskanja in za zanimanje vseh držav za lastne uranske zaloge, so bili seveda uspehi že doseženi. Število nahajališč se je silno povečalo. Razen pred vojno znanih večjih rudnikov v Jachymovu na Češkem, v Belgijskem Kongu in ob Medvedjem jezeru so našli uran v Coloradu, na Madagaskarju, v Indiji, Franciji, Nemčiji, zlasti obsežna pa so v Avstraliji, le da je tam ruda razmeroma revna.

Zdi se, da je osrednji problem ekonomike atomske energije prav

da. Nikjer se nič ne vrti, nič se ne kuha, nič ne ropota. V sedanjem prostoru je nekje kontrolna plošča, kjer merilni instrumenti in kontrolne luči strokovnjakom povedo, kaj se v kocki dogaja.

Toda ko greste skozi laboratorije, kjer pripravljajo material za reaktor, šele začutite težavnost in širino problemov. Tu srečujete stotine znanstvenih delavcev pri vakuumskih črpalkah, ekstraktorjih vseh vrst, spektrografih; vrstijo se serije elektronskih instrumentov, svinčne zaščitne naprave, za katerimi tečejo kemijske reakcije, ki jih moramo opazovati le skozi 10 in več cm debela okenca iz svinčene stekla in v katere morejo posegati le z dolgimi kleščami. V visokofrekvenčnih pečeh talijo kovine. V dolgih kolonah destilirajo topila in jih odvajajo v zbiralne posode, od koder se vračajo v proces.

Minevajo ure in vendar smo videli le majhen del tega, kar zahteva postavitve enega samega reaktorja.

Pri tem se vsiljujejo vprašanja o možnosti razvoja jedrske znanosti v malih državah. Pred nekaj leti je bil to še izključen monopol v rokah velikih. Toda, kdor je vedel, s kakšno silo se je ves znanstveni svet vrgel na ta problem, in kdor je sledil člankom v znanstvenih revijah in štel sodelavce, ki so se v specialnih inštitutih inna univerzah zagrizli v reševanje posameznih nalog, je vedel, da bo nova znanost kmalu prodrla meje. Od lanskega leta že dela reaktor v Norveški. Postavila ga je v sodelovanju s Holandsko. Francija pričinja misliti že na tretjo uransko kopo. Građi jo tudi Švedska. Jasno je, da so zahteve ogromne, vendar je šel ta razvoj že tako hitro in tako daleč naprej, da je nevarnost, da temeljito zaostanemo, če ne bomo s pospešenim tempom sledili ostalim. Z atomske energije je že odpadla teniča skrivnosti in nedosegljivosti, razvoj pa zahteva svoje tudi od nas.

Inž. L. Kosta

Prva atomska podmornica že pluje po morju

Stroški za zgraditev so znašali 55 milijonov dolarjev

Iz Grotona v ameriški državi Connecticut poročajo, da so danes teden splovili prvo atomsko podmornico sveta. Krstila jo je soproga ameriškega predsednika Mamie Eisenhower. Atomska podmornica je dobila ime »Nautilus«. Ameriška vojna mornarica je dobila z njo močno podmornico, ki po hitrosti, bojni moči, vztrajnosti in odpornosti daleč prekaša vse druge podmornice. Nautilus lahko poljubno uporablja za pogon atomsko energijo, dieselmotor ali električni motor. V spopadu s sovražnikom lahko uporablja običajno orožje ali pa atomske izstrelke, atomska torpeda in atomske mine.

V puščavi Idaho so več mesecev preizkušali atomske naprave v novi podmornici. Podmornica ima torpedne cevi, skozi katere lahko izstrelimo neslišne torpede, ki cilja sploh ne morejo zgrešiti, ker jih usmerjajo posebne radarske naprave. Skozi iste cevi lahko izstrelimo atomske torpede in atomske mine. Njen akcijski radij je praktično neomejen, kar

velja tudi za potapljanje. Kako dolgo ostane ta podmornica pod vodo, je odvisno od posadke. Pod vodo vozi tako hitro, kakor najhitrejša ladja po morskem gladini. Njen motor je dovolj močan, da se lahko potopi mnogo globlje kakor druge podmornice, pa naj bodo še tako dobro zgrajene. Tudi globoko v morju lahko uporablja vse naprave za pogon na električno in atomsko energijo.

Kot gorivo za atomsko peč uporabljajo uran 235. En gram tega urana razvije 24.000 kWh energije. Vročina iz atomske peči je speljana skozi vodo do parne turbine. Atomska peč stoji v močno izoliranem delu podmornice, tako da je posadka zavarovana pred nevarnim izžarjevanjem. Atomska peč ima dovolj debele stene, da se nevarnosti ni treba bati. Parna turbina ima običajno krmilno napravo. Razni instrumenti opozarjajo na radijsko izžarjevanje ali radioaktivno tekočino, če se pojavi. Stroški za zgraditev prve atomske podmornice so znašali kakih 55 milijonov dolarjev.

UMETNIK, KI SLIKA NA NENAVIDEN NAČIN

Mladi Gilbert Provancer je po avtomobilski nesreči ostal po vsem telesu omrtvčen. Ko so ga v bolnišnici rehabilitirali, so ostale njegove roke še zmeraj negibne, pač pa je lahko premikal noge. V njem je čedalje bolj rasla volja po slikanju in končno se ga je lotil. Čopič je privezal na laket in začel slikati z gibi ramen. Njegov talent in izurjenost sta se kmalu pokazala.

Gilbert je postal slikar pejsažev, portretov in mrtve narave. Ena njegovih najboljših del je slika v olju, ki prikazuje pejsaž iz okolice delovnega mesta mladega slikarja.

Telefonska centrala na Grönlandiji

Proti koncu starega leta je začela v glavnem mestu Grönlandije Godthab obratovati avtomatična telefonska centrala. Do zdaj ima sto priključkov, lahko pa jo bodo razširili na tisoč. V nasprotju s telefonskimi napravami v drugih deželah morajo biti na Grönlandiji vse žice v zemlji, ker bi jih sicer snežni meteži potrgali. Ker so tla vedel kamnita, so porabili mnoga razstreliva, preden so položili kable.

MALI LEKSIKON

Vprašanja:

Kdaj so Donavo razglasili za mednarodno reko? Ali je točna risba elipse, po kateri se Zemlja suče okrog Sonca?

Katerih evropskih držav po drugi svetovni vojni ni več?

Kdaj je ladja na morju lažja: v mesečnih nočeh ali ko Luna ne sije?

Koliko ognjišč imamo pri nas v oseh kmečkih gospodinjstvih?

Odgovori:

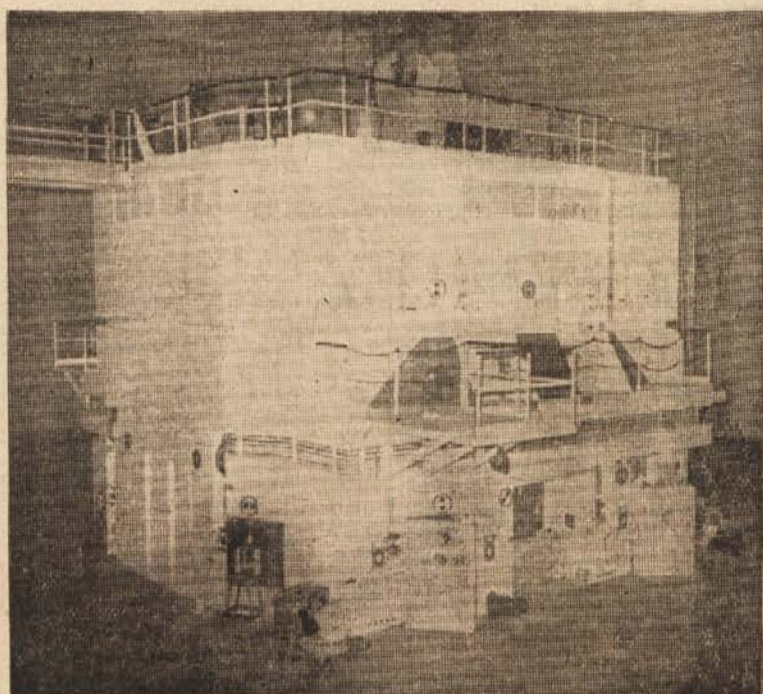
Donavo so prvokrat razglasili za mednarodno reko na dunajskem kongresu leta 1815. Na tem kongresu so sklenili, da imajo vse države pravico do plovnosti po Donavi. Ker pa takrat še niso imeli posebne mednarodne administracije, je plovnost po Donavi ustrezala samo dvema najmočnejšima državama - Avstro-Ogrski in Rusiji. S pariško pogodbo iz l. 1856 se stanje administracije in plovnosti drugih držav ni kaj prida zboljšalo. Šele leta 1919 je bil z mirovno pogodbo oziroma z donavskim statutom mednarodni plovni režim v celoti upoštevan. Donavski statut je podpisalo 12 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Pravica do revizije statuta se je lahko vsaki pet let spremenila.

V učbenikih in knjigah o astronomiji je pot naše Zemlje okrog Sonca prikazana perspektivno v obliki zelo podolgovate elipse. V resnici pa ni tako. Pot Zemlje okrog Sonca se razlikuje od kroga tako malo, da je na papirju ne moremo prikazati drugače kakor v obliki kroga. Če bi znašal premer poti 1 km, bila razlika med lokom elipse in lokom kroga manjša od črte, s katero je narisana. Takšne elipse ne bi razločevalo od kroga niti izostreno strokovnjakovo oko.

V Evropi je bilo pred drugo svetovno vojno 17 republik in 17 monarhij, zdaj pa je izmed 52 držav 21 republik in 11 monarhij. Pred drugo svetovno vojno so bile samostojne države Gdansk, ki je zdaj priključen Poljski, vsem ko so Litva, Letonija in Estonika priključene SZ. Pač pa je nastala po drugi svetovni vojni samostojna država Islandija, ki je bila prej v personalni uniji z Dansko.

Ladja je v mesečni noči na morju nekoliko lažja, kakor v temnih nočeh, ko luna ne sije. Luna namreč z morjem vred privlači tudi ladje. Tu bi utegnili kdo reči, da more potemtakem privlačiti tudi vso zemeljsko obto. To je sicer res, toda matematično so strokovnjaki ugotovili, da so razlike v teži malenkostne. Če tehta ladja v mesečni noči 45.000 ton, je samo za 10 kg lažja od enako velike ladje na morju ponoči, ko Luna ne sije.

Po neki anketi iz leta 1952 je bilo v vseh naših vaških gospodinjstvih 935.000 odprtih ognjišč v stanovanjskih prostorih in 529.000 zunaj. Zato potroši vsako naše kmečko gospodinjstvo na leto kakih 19 kubicov dre. Odprta ognjišča imajo na kmetih še v starih, starih hišah in od mest oddaljenih vašah. Največ, in sicer 432.000, jih je v ožji Srbiji in na Kosmetu; v Bosni in Hercegovini jih imajo 174.000, v Makedoniji 133.000 itd. V Sloveniji jih je samo še 24, v Vojvodini pa 14. Ista anketa je pokazala, da imajo v naši kmečki gospodinjstva 2.200.000 štedilnikov, 1.973.000 navadnih in 774.000 krušnih peči.

Atomska peč v Arcu v ameriški državi Idahu

narastejo za kovinski uran v reaktorju, kjer so zahteve po čistosti izredno velike. Z izboljšanjem kemijsko-tehnoloških in metalurških metod za pridobivanje, čiščenje in regeneriranje pa bo cena najbrž še bistveno padla, zlasti če bi odkrili še nova bogata nahajališča.

Uranove rude izžarevajo zaradi svojega prirodnega radioaktivnega razpadanja žarkovje, ki ga moremo z modernimi aparati brez težav ugotoviti. Razen urana ima le še torij tako lastnost. Vendar je tudi pri toriju verjetno, da ga bo z napredkom jedrske znanosti mogoče uporabljati v reaktorjih (atomskih pečeh) kot gorivo. Ekipe, ki iščejo uran, hodijo po terenu z aparati, ki zaznavajo aktivnost. Brž ko se približajo slojem, ki vsebujejo uran ali torij, pokažejo instrumenti odklon ali pa zasliši iskalec uranove rude v slušalkah, kot sestavnemu delu večine instrumentov te vrste, prasketanje. V Ameriki so šli že dalje: ležišča urana iščejo že z letali, iskalne aparate dajejo tudi izletnikom, v upanju, da bo kdo slučajno naletel na nahajališče urana.

Glede na prepreste možnosti

v kemijskih in metalurških metodah pridobivanja urana in ostalih sestavnih delov reaktorjev oziroma v ekonomičnosti metod za pridobivanje plutonija, ki nastaja pri jedrski cepitvi urana v atomski peči in ki je osnovna surovina za proizvodnjo energije iz atomskih central.

Uran, ki je šel skozi reaktor, še ni dokončno izrabljen. Treba ga je regenerirati in iz njega izločiti plutonij. Tu so tehnološki problemi silno težavni, ker radioaktivnost uranskih palic v atomski peči tako naraste, da je vsako neposredno manipuliranje z njimi smrtno. Potrebne so torej naprave za predelavo na daleč, proces mora biti avtomatiziran in se razvija za sloji betona in svinca. Prav nad metodami pridobivanja urana in njegove predelave leži klekn oklep atomskih skrivnosti.

Ko človek stoji pred atomsko pečo je pravzaprav razočaran. To je betonska kocka, iz nje je napeljanih nekaj električnih vodov, sem in tja kakaj majhna odprtina. In če bi pogledal vanjo, ne bi videli mnogo več. Uranske palice, med njimi nekaj kadmijskih plošč, okrog njih težka vo-

Za dobro voljo

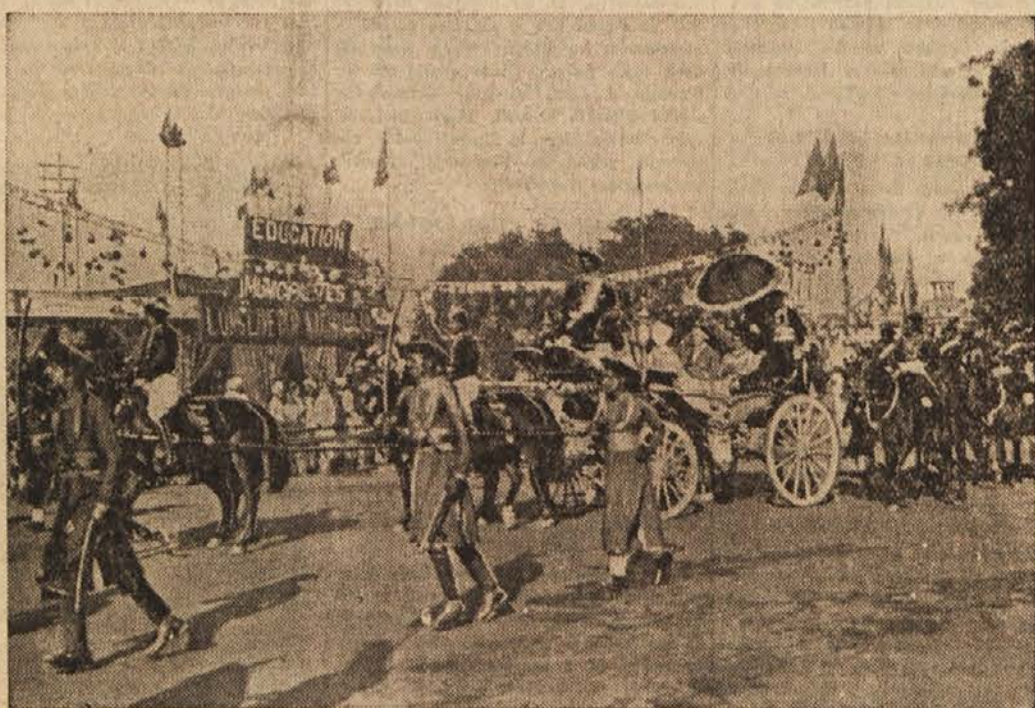
DOMA
Hišna pomočnica ima prost dan. Oče prevzame težavno dolžnost, da bo spravil sinčka v posteljo. Utrujena žena leže na divan in razgrne časnik, da bi brala. Mine dobra ura. Tedaj pa se mali po prstih priplazi v sobo in pošepne materi na uho:
»No, naposled je očka vendar le zaspal.«

V ZDRAVNIŠKI ORDINACIJI
Zdravniška ordinacija je polna čakajočih bolnikov. Vsi stoli so zasedeni, tako da morajo nekateri bolniki celo stati. Nikomur se ne čne govoriti. Počasi minevajo ure. Tedaj pa neki priletni gospod vstane, pograbi klobuk in zagodrnja:
»Vrag vzemi še to čakanje! Grem pa že rajši domov in umrjem naravne smrti.«

LOVSKA
»Povej mi no, kako si mogel ozeti v najem ta lov, ko vendar ošč, da divjadi v njem malone sploh ni.«
»Nič ne de, saj hodim na lov samo za zabavo.«

PREVIDNOST
Priletna dama pride z nečakljivo na železniško postajo. Plaho pogleda čez tيره, potlej pa stopi k blagajniškemu okencu in vpraša:
»Kdaj odpelje naslednji vlak?«
»Natanko ob štirih,« odgovori blagajnik.
»Ali bo to prvi vlak?«
»Da, prvi.«
»Ali vozijo tudi tovarni vlaki?«

»Ne.«
»Kaj pa poseben vlak?«
»Tudi ne.«
»Če pa bi slučajno le vozil kak vlak, ali me boste o tem obvestili?«
»Seveda.«
Tedaj se dama zadovoljno obrne k svoji nečakljivi, rekoč:
»No, zdaj pa lahko greva čez tيره.«

Tako so ustoličili indijske maharadže

Milijoni revežev se bore za vsakdanji kruh

indijska vlada pa plača vsako leto bivšim vladarjem kneževin štiri milijarde

V palači Jajpurskega maharadže v Indiji so nezadovoljni. Indijska vlada je namreč tudi maharadže obdavnila. Ministrski predsednik Nehru je Jajpurskega maharadžo hkrati pozval, naj se v dobro gospodarskega razvoja dežele odpove desetini svojega bogastva. Knez Sawai Man Singh postane melanholičen, če primerja svoj položaj s položajem svojih prednikov, katerim niti Angleži niso nalagali davkov, še manj pa zahtevali od njih, da bi jim prepustili del svojega bogastva. Takrat pa so šli malone vsi dohodki od obresti v maharadževo privatno blagajno. Maharadža je lahko sam določil, koliko denarja bo dala njegova blagajna za zboljšanje gnotnega položaja njegovih podložnikov. Eden izmed prednikov tega maharadže je dal na podlagi svojih čudnih sanj v enem dnevu izprazniti lepo glavno mesto Amger. Vsi prebivalci so morali mesto zapustiti in po maharadževih

navodilih zgraditi v bližini novo. Tako je pred 200 leti nastalo krasno mesto Jaipur zgolj po muhavosti despota, ki nikomur na svetu za svoje ukrepe ni bil odgovoren.

Časi, ko so indijski knezi počenjali, kar so hoteli, ko so bili podložniki v njihovih rokah brezpravna raja, pa so minili. Odkar so Angleži zapustili Indijo in odkar je prvi notranji minister neodvisne indijske republike Sadar Patel vključil v novo državno zvezo nad 500 dotlej suverenih indijskih kneževin, se je položaj indijskih knezov ali maharadž bistveno poslabšal. Vključevanje kneževin v državno zvezo je seveda zadevalo na težave. Posebno se je temu upiral Nizam hyderabadski, proti kateremu so morale nastopiti vladne čete. Tudi kašmirski maharadža je hotel imeti samostojno državo, kar je povzročilo krvave spopade med Indijo in Pakistanom. Vzlic težavam pa so

bile vse indijske kneževine l. 1950 vključene v republiko. Sedemnajmogočnejšim maharadžam se je vodstvo države zahvalilo za prpustovoljno ali neprostoovoljno privolitve v vključitev njihovih držav v državno zvezo s tem, da jih je predsednik republike imenoval za radspramuce. Zdalj opravljajo v imenu demokratične vlade v svojih prejšnjih državah upravne posle in so nekakšni guvernjerji.

Druga kompenzacija za vseh 580 knezov je bila v tem, da je bilo njihovo privatno premoženje delno oproščeno davkov. Razen tega jim izplačuje republika za njihova posestva letno rento, ki je tem večja, čim več nepremičnin so imeli. Največjo državo, je imel Nizam Akyderabadski. Ta indijski mogotec dobiva zdaj iz državnih blagajne na leto v našem denarju kakih 300 milijonov. Kotonarju kakih 300 milijonov. Indijski kradža pa je imel državo, po površini komaj tako veliko kakor srednje kmečko posestvo. Ta kor srednje kmečko posestvo. Republika dobiva iz državne blagajne na leto preračunano v naš denar samo nekaj nad deset tisoč. Za to samo nekaj nad deset tisoč mora kvidacijo fevdalnih odnosov opravljati blagajna indijske republike na leto v našem denarju štiri milijarde. To je za gospodarsko nerazvito deželo veliko breme, saj se v Indiji več sto milijonov revežev bori za kosček vsakdanjega kruha.

Zato je indijska vlada zdaj sklenila razveljaviti prvotni sklep, po katerem je bil del nepremičnin v razkošju živečih maharadž oproščen davkov. S tem ukrepom pa se položaj indijskega ljudstva ne bo kaj prida izboljšal. Država bo pač morala prej ali slej knezom izplačevati rente. Za zdaj je ministrski predsednik Nehru samo pozval maharadže, ki prejemanje iz državne blagajne na leto preračunano v naš denar nad 6 milijonov, naj 10 odstotkov svojih blagodkov prepuste republiki blagajni. Toliko dohodkov ima na leto 108 bivših vladarjev.

Ljudje, ki nikoli nimajo časa, delajo najmanj. Lichtenberg

PONEVERB IN PRIMANJKLJAJEV ni moč odpraviti le s kaznimi

V primeri s predlanskim letom je lani število kaznivih dejanj padlo

Na 11. seji obeh zborov OLO Murska Sobota, so v ponedeljek poslušali poročila predsednikov svetov. Po razpravi so izvolili nove svete s pretežno večino dosedanjih članov. Za predsednika sveta za gospodarstvo, ki je bilo izpraznjeno že na zadnjem zasedanju, so izvolili Franca Fickca.

Zivahna razprava je sledila poročilu predsednikov okrajnih sodišč v Murski Soboti in Lendavi. Število kaznivih dejanj se je zmanjšalo, to pa ni le posledica strogih kazni, temveč tudi zato, ker se je dvignila socialistična zavest. Kriminalci in zadržani v drugi polovici lanskega leta znatno nazadovani, na lanskem sodišču niso obravnavali nobenega primera. Murskosobotsko sodišče pa je obravnavalo v vsem letu 13 kaznivih dejanj s 17 storilci, ki so povzročili več ko 2 milijona dinarjev škode. Po razpravi so ugotovili, da se poneverbe in malomarnost poslovanje v KZ ne da odpraviti le s strogimi kaznimi sodišči, temveč jih je treba preprečevati z boljšo kontrolo nadzornih in upravnih odborov ter vseh združnikov. Da je kontrola najuspešnejše sredstvo, kaže analiza dosedanjih primerov.

Število ovadov pri sodniku za prekrške je poraslo skoraj za 800 v primeri z letom 1952. Mnoge pa so bile neutemeljene, saj je bilo le 57 % prijavljenih kaznovanih. Zaporne kazni so bile izrečene cigankam zaradi prosičenja in ciganom zaradi brezdelja, ki mnogokrat privede do tatrin in špekulacij. Teža vprašanja pa ne bo mogoče odpraviti, če ne bo sodelovalo vse prebivalstvo. OLO je odobril jamstvo za

Berite in naročajte ljudsko pravico-Borbo!

Tečaj prosvetnih delavcev

S predavanjem »O reformi šolstva« tov. Kimovca Francisa so zaključili okraj. prosvetni ki ga je priredil Svet za prosveto in kulturo LRS. Na seminarju so obravnavali vprašanja s področja

kretnosti, ki jih bodo dobila združena in državna kmetijska gospodarstva, pa tudi člani kmetijskih združenj za pospeševanje kmetijstva, v skupnem znesku skoraj 200 milijonov dinarjev. Od tega bo dobila Vodna skupnost v Murski Soboti 30.500.000 din, da bo čim prej dokončala melioracije, ki so za izboljšanje kmetijstva nujno potrebne. Razen tega je OLO potrdil jamstvo za 150 milijonov dinarjev, kar bo zadoščevalo za dograditev tovarne mleka v prahu.

Še zmeraj se boje bivših gospodarjev

Lastniki viničarjev se na vse kriplje prizadevajo, da bi dokazali, da niso imeli viničarskih razmerij

Občinski odbor SZDL v Cirkulanah je pred dnevi sklical sestanek viničarjev, ki se ga je udeležilo približno 100 ljudi iz vse občine.

Sodniki okrožnega sodišča iz Maribora rešujejo v Ptujih vsak dan pritožbe, ki so jih vložili lastniki vinogradov, katerim je Komisija za kmetijski zemljiški sklad izdala odločbo o obveznem odkupu vinograda zaradi viničarskega razmerja in zaradi posesti nad 10 ha obdelovalne zemlje. Od do zdaj 76 obravnavanih pritožb so bile 4 rešene v korist lastniku, ker viničarji niso zavzeli pravih stališč.

Bivši gospodarji se na vse kriplje prizadevajo dokazati pred sodiščem, da niso bili v viničarskem razmerju. Nekateri pa na primer tudi govorejo »da se bo obrnilo in takrat bo gospodar nagnal viničarja«. Drugi spet objubljujejo viničarji vso trgave, samo da bi pred sodiščem izpovedal, da je bil najemnik in ne viničar. Nekateri se dajo prego-

Kranj bo dobil ustrezno mestno klavnico

Kranj, 27. januarja. Potreba po novi vsaj prenovljeni mestni klavnici, ki bi zadovoljila po svoji zmogljivosti in higijenski ureditvi rastočo potrebo mesta, je v Kranju z vsakim dnem bolj prečena. Dosedanja klavnica je že zelo stara, zelo nehygienična, brez hladilnika, razen tega pa daleč pod potrebno zmogljivostjo glede preskrbe z mesom in mesnimi izdelki. Gospodarski svet LOMO se že dalj časa zaveda potrebe po novi klavnici in je že lani sklenil temeljito adaptirati staro mestno klavnico. Vendar se je delo za adaptacijo lani ustavilo, ker načrti niso bili dostavljivi pravčasno, ker je republiška revizija zahtevala točnejše predloge. Projektivni biro v Kranju je vzel načrte ponovno v delo in bodo predvidoma do 10. februarja končani. Takoj po odobritvi načrtov bodo začeli adaptirati, nasledili bodo tudi novo opremo, za kar je gospodarski svet LOMO določil 7 milijonov dinarjev iz mestnih sredstev za investicije. Vendar zaenkrat mestna klavnica zaradi pomanjkanja denarja še ne imela hladilnika.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

DANES SE ZAČNE POKALNO PRVENSTVO SLOVENIJE

Dva dni košarke v dvorani

TRINAJST MOŠTEV V BORBI ZA PRVAKA

GOSTOVANJE MORNARJA V FRANCIJI

Danes se bo pričelo na Taboru košarsko pokalno prvenstvo Slovenije. Letošnje prvenstvo se bo precej razlikovalo od prejšnjih. Število nastopajočih (13) bo prekosilo vsa dosedanja in bodo zato tekme druga za drugo od 7. ure zjutraj pa pozno v noč. Tekmovanje bo dva dni, preden bomo izvedeli za novega slovenskega pokalnega prvaka. Ker bodo morali udeleženci igrati več tekem v enem dnevu, so privedelji sklenili skrajšati igralni čas na 2 x 15 min. Igrali bodo po posebnem načinu izpadanja, tako da gredo vsi premagani v tolažino skupino, ki bo dala druga za druga na lestvici, medtem ko bodo dvakrat poraženi zapustili tekmovalce. S tem so hoteli prireditelji doseči realne rezultate tekmovalca, poleg tega pa omogočiti tudi slabšim moštvom, posebno raznim sekcijam »Partizana«, tekmovati z boljimi nasprotniki.

Doslej sta osvojila pokalno prvenstvo Slovenije ASK (Štirikrat) in Zeleničar (Lj.) — enkrat). Ta dva kluba imata tudi letos največ možnosti za osvojitve pokala, pa tudi Slavija, Zeleničar (Mrb.) in Branki imajo manjše možnosti. Poleg omenjenih so

privrženi še: Proletarec (Zag.), Rudar (Tr.) in Celje, ter »Partizani« iz Kranja, Domžal, Hrastnika, Medvod in Sočanja. Turnir, ki se bo pričel danes 28. jan. ob 7. uri s tekmo Slavija-ASK, se bo nadaljeval 29. jan. in bo končan s finalnimi tekmami popoldne istega dne.

Spartak se je vrnil

Subotica, 27. jan. Danes dopoldne so se vrtnili v Subotico nogometaši Spartaka. Vodja potovanja je izjavil, da je Spartak nastopil v Franciji, ker je menil, da lahko gostuje, če ima že dovoljenje za nastopanje v Alžiru, Tunisu in Maroku. Pomotoma niso v prošnji omenili tudi Francije.

Jutri zvečer bo plenarna seja kluba, na kateri bodo razpravljali o zadevi Spartak.

KRATKE VESTI

Ljubljana. Košarska sodnika Počkar in Remic sta bila kaznovana z 9-mesečno prepovedjo sojenja zaradi napak na tekmi Slavija (Lj.) - Zeleničar (Mrb.). Tekma je bila zaradi napačnega zapisa razveljavljena. Kazen poteče 15. septembra.

Boston. Olimpijski zmagovalec na 1500 m Barthel je pri vrkatu po poskodbi nastopil in zmagal v teku na 1 miljo (1609 m) v času 4:10,3.

London. 27. jan. Po anketi, ki jo je organiziral »Sporting Records«, je postal atlet Pirie angleški športnik števil. 1. Drugi je nogometaš Matthews.

Melbourne. Avstralec Landy je pretek milje v času 4:02,4. Svetovni rekord na tej razdalji ima Haegg 4:01,3.

Torino. Za evropsko prvenstvo v plavanju, waterpolo in skokih v vodo, ki bo od 31. avgusta do 5. sept. v Torinu, se je doslej prijavilo 15 držav: Belgija, Anglija, Francija, Finska, CSR, Avstrija, Luksemburg, Zahodna Nemčija, Nizozemska, Danska, Španija, Norveška in Jugoslavija.

JADRANSKI VELESLOM

Reka, 27. jan. Tradicionalni jadranski veleslom — zaključna prireditve naših smučarjev — bo 4. aprila t. l. na Platu. Organizatorji so povabili avstrijske in švicarske smučarje, pričakujejo pa tudi prihod Nemcev.

HOKEJ NA LEDU

»Ljubljana« : Kladivar 13:3
Ljubljana, 27. jan. Tekma, ki je odločala o drugoplasirani ekipi na republiškem prvenstvu v hokeju na ledu med »Ljubljano« in Kladivarjem, se je končala z visoko zmago »Ljubljane« 13:3 (5:1, 5:2, 3:0). Ljubljanci so bili vse čas igre v premoči.
Najboljši v moštvo »Ljubljane« so bili: Aljančič, Prosen, Čuček in Ošaben. Sodila sta Gorše in Pogačnik dobro. M. C.

»Balkanski festival«

Od 27. februarja do 5. marca bo v Ankari »Balkanski festival«. Na festivalu bodo športna tekmovalca najboljših študentskih ekip Turčije, Grčije in Jugoslavije. Letos bodo tekmovali v košarki, odbojki (moške in ženske ekipe) in nogometu.

SAH

Sindikalno moštveno prvenstvo Ljubljane

Pred dnevi je bilo v Ljubljani zaključeno glavno predtekmovaljevo sindikalnega moštvenega šahovskega prvenstva mesta, na katerem je v štirih skupinah tekmovalo 30 šestčlanskih moštev.
V I. skupini je zmagalo moštvo DOZ z 19 točkami; Narodna banka 16, Litostroj 11, 15,3, Topolovo 6 in ZIS II. 3,3 točk.
V II. skupini je zmagalo moštvo DOZ z 19 točkami; Narodna banka 16, Litostroj 11, 15,3, Topolovo 6 in ZIS II. 3,3 točk.

V tretji, najbolj izenačeni skupini so bili naslednji rezultati: 1. Zeleničar I. 15,5, Gradis IMM, Državni sekretariat za gospodarstvo 13,5, Svet za zdravstvo LRS 12, Izvršni svet Ljudske skupščine 5,5.
V IV. skupini je zmagalo moštvo Državnega sekretariata za notranje zadeve 22, Zavod za socialno zavarovanje 16, Zeleničar II. 11, Intertrans 5 in Petrol 0 točk.

V finalnem tekmovalju sodeluje 5 moštev, ki so doslej odigrali eno kolo z naslednjimi rezultati: Gradis - Litostroj 3:3, Zeleničar - Narodna banka 3:2,5, DSZNI-DOZ 2:4, PTT - Zavod za soc. zavarovanje 3:3.
Mednarodni mojster inž. Vidmar je minuli ponedeljek odigral simultanko s 40 postojnimi šahisti. V manj ko petih urah je 28 partij dobil, 10 remiziral in 2 izgubil. Zmagala sta Zupan in mladinec Marinčič. Remizirali so: Boškovič, Viher, Miletič, Kovač, Grljič, Grabrijan, Borovina, Strajnar, Bažič in Vrčljak. Zanimivim borbam je sledilo kakih 300 gledalcev, simultanko v Postojni je inž. Vidmar na svoji turneji po Primorskem odigral doslej 182 partij od katerih je 143 dobil, 30 remiziral in 9 izgubil.

DOBRI REZULTATI Trojanovića in Pandurja

Mulhouse, 27. jan. V plavalnem dvojboju med Mornarjem in reprezentanco Alzacije so bili doseženi naslednji rezultati: 100 m prosto: Frankovič 1:02,3, Keppal: 1:02,5 metulček 100 m: Trojanovič 1:17,0, Landert 1:18,0; 100 m prsno: Pandur 1:17,0, Fetibeauld 1:20,0; 100 m hrbtno: Skanata 1:10,6, Marsiappe 1:14,3.
V štafeti 4x100 m mešano sta obe moštvi dosegli enak čas — 5:01,7. V štafeti

5x30 m je zmagala reprezentanca Alzacije v času 2:21,1.
Waterpolo tekma med reprezentanco Alzacije in Mornarjem se je končala neodločeno 5:5.

NOV SVETOVNI REKORD

Moskva, 27. jan. Tass poroča, da so sovjetski plavalci dosegli sinoči v Moskvi nov svetovni rekord v štafeti 4x100 m mešano s časom 4:21,3. Prejšnji rekord je pripadal prav tako sovjetskim plavalcem s časom 4:24,8.

V Branku ustanovili Partizan

Minao nedeljo so ustanovili v Branku telesnogigijeno društvo Partizan. Mladini, ki je ves čas hotela tako društvo, je bila želja končno izpolnjena. Društvo ima svoje prostore v zadržnem domu, kjer ima tudi lepo telodolnico. Seveda telodolnici Branka vedo, da bodo v začetku nastopile težave, ker sedaj razen dobre volje in dvorane, nimajo nobenega orodja. Upajo pa, da jim bodo množične organizacije pomagale, da bodo čimprej postavili v dvorano vse potrebne naprave. R. C.

Nenavadna pot do prvenstva

Boksar Jack Weirick je osvojil naslov prvaka Essexja po vrsti nenavadnih okoliščin. Njegov prvi nasprotnik si je zlomil nogo nekaj ur pred dvobojem, drugi je zbolel, tretji pa se je ponestrčil v avtomobilu, ko se je peljal na dvoboj. Nasprotnik v polfinalu si je ranil roko z zarjavim želičem, oni v finalu pa se je prevrnil z avtomobilom, tako da se je tudi moral odpovedati dvoboju. Tako so proglasili Weiricka za prvaka Essexja. Kdo se bo po vsem tem še drznil boriti z njim?!

POSKUSNI SMUČARSKI POLETI

Zürich, 27. jan. Znani smučarski skakalec Andreas Descher je imel v letalskem predoru za letalske modele v

PRIPRAVE GRŠKIH NOGOMETAŠEV

Atene, 27. jan. Iz športnih krogov poročajo, da se bodo 3. februarja začele priprave grških nogometašev na tekme z Izraelom in Jugoslavijo. Treniral bo 30 igralcev, izmed katerih bodo izbrali 16 najboljših. Zadnja dva tedna pred tekmo z Izraelom, ki bo 8. marca v Tel Avivu, bo teh 16 igralcev imelo napornije treninge tekme.

Ob obletnici Willomitzerjeve smrti

Na večerjšnji dan 27. junija pred 153 leti je v Stari Fužini v Bohinju umrl mož, čigar ime je neločljivo povezano z imenom Triglav in hkrati z najstarejšo zgodovino slovenskega planinstva — Lovrenc Willomitzer.

Natančna data njegovega rojstva ne vemo, pač pa iz navedbe letnice starosti ob smrti, zabeležene v matični knjigi, sklepamo, da je rojen kraj nam ni znan. Iz opombe švabske Bohinjske Srednja vas sklepano, da mu je zibelka tekla nekje na Ogrskem, morda v kakem rudarskem naselju Erdeljskega. Njegov oče je bil madžarskega rodu. Tudi to nam ni znano. Knjigi pa je življenjska pot privedla v naše kraje.
V znameniti knjigi »Oryctographia carnolica«, ki je izšla leta 1778, hodec Balthasar Haquet, tedanjí profesor anatomije v Ljubljani, pomeni, ki je bil Willomitzer njegov učence, ki je na stroške barona Zige Zoisla študiral v Ljubljani medicino in naravoslovje, kjer se je usposobil za kirurga-ranocelnika.

Willomitzer je bil tako kot »padar« nastavljen v starodavnih Zoisovih fužinah v Legu v Stari Fužini.
V avgustu 1777 leta se je nevrzpeti na Triglav, na katerega dotlej ni stopila človeška noga. Pri poletju v triglavske višave ga je popeljal nekaterih Bohincev, Zoisovih s katerim tudi Willomitzer, o katerem pravi Haquet, da je »zelo mlaj na Velem polju, kjer so prenočevali, odavotali nevarni vzpon na Triglav. Naslednjega jutra, ko je »Zoisova družba« se spala, se je Haquet sam napotil na Triglav. Preko ledja, kjer danes stoji dom »Pla-

Vendar sta trdna volja in njena sestra trma zmagali, kajti vabljivo cilj je bil vse preveč blizu. Vnovič so ga zagrizli v greben, žilave roke, vajene rudarskih kopač, so povlekile za seboj izmučena telesa in prvi iz-

med družbe, ki mu je sledila — Luka Korošec — je stopil na deviško teme Velikega Triglava. Vreme je bilo ugodno, jasno brez vetra in znošen mrz. Strije »srčni možje«, kot jih imenuje Haquet, so ostali na vrhu

Triglav s Spodnjega Rokava

dvaja uri in poleg začetne svojih imen vsekali v skalo tudi imena Haqueta, Zoisla, Listriškega oskrbnika Novaka in drugih.

Naslednje leto, drugega avgusta, se je hotel povzpeti na vrh Triglava tudi Haquet. Zaradi izčrpanosti je ostal tik pod vrhno glavo, glavni vrh pa sta dosegla njegova spremeljavalca Matevž Kos in Willomitzer, medtem ko je on z instrumenti dolel nadmorsko višino Triglava.

Priseljenec Willomitzer se je v Bohinju kmalu življal. Dne 6. junija 1778 se je v Stari Fužini poročil s 5 let starejšo Spelo Jegličevico iz Ljubnega. 23. januarja 1783 je kupil od Katarine Tišov v Stari Fužini vrt z zelenikom in staro bajto, ki jo je nato popravil in se vseli vanjo. Zadnja leta življenja je imel »Padar«, njegovo poklicno ime se je namreč oprijelo tudi hiše in ostalo do današnjih dni, tudi gostilno. Zabrlel je v gnotne težave in se leta 1799 za nakup vina in drugih reči zadolžil za 500 goldinarjev. Dolg je šele 7 let po njegovi smrti poravnala njegova hči Elizabeta, ki je tistega leta vzela Zoisovega žebjarja Urbana Rozmana. Willomitzer je imel tudi 3 sinove, dva sta umrla že v detinski dobi, najstarejšega, Vincenca Franca, ki se je izučil za krojača, pa je 1806, leta pobrala je tika. Moški rod je sicer izumrl, vendar Willomitzer živi v potomcih njegove hčere Elizabete. Na domu, pri »Padarju« hišna številka 74, sedaj gospodarji njen pravnuk Janez.

»Planinski vestnik« bo v letošnjem letu priobčjal daljši sestavek o življenju omenjenih štirih »srčnih mož«: Kosa, Willomitzerja, Korošca in Rožiča, o njih, ki jim je bilo dano, da so se prvi povzpeli na našo najvišjo goro, na katero roma tisoč za tisočem, rod za domom, Franc Ceklin

DNEVNE NOVICE

Na sobotnem Novinarskem plesu se bodo udeleženci lahko tudi fotografirali, in sicer v vseh prireditvenih prostorih in v posebnem ateleju. Izdelane slike v velikosti razglednice in atelejske povečave bodo udeleženci plesa lahko dobili na mestu že eno uro po fotografiranju. Za to bosta v prireditvenih prostorih poseben atelej in laboratorij.

VAŽNI NASLOVI V LJUBLJANI

- Reševalna postaja, Zaloška 25, tel. 22-444
- Zdravstvena dežurna služba, Miklošičeva 20, tel. 23-081
- Notranja uprava, Prešernova ul., tel. 21-109 in 21-200. Dežurni za prometne nesreče, tel. 20-663
- Gasilska milica, Krekov trg, tel. 23-555
- Elektrarna, Magistrat, tel. 23-121
- Plinarna, Resljeva 28, tel. 20-555
- Vodovod, Krekov trg 10, 20-554
- Železniška postaja, trg O'F, tel. 20-768
- Avtobusna postaja, Masarykova, tel. 23-095
- Hotel »Unions«, Miklošičeva 1, tel. 20-570
- Mestni avtotaksi, Slomškova 6, tel. 21-576
- Mestna hranilnica ljubljanska, Copova ulica 3 - Tel. centrala 22-136 in 22-383, direktor tel. 21-894
- Veleblagovna »NA-MA«: uprava sekretariat 22-563, komercialni oddelek 22-571, računovodstvo 22-059, centralno skladišče 22-550, poslovalnica pri »Pošti« 21-069, poslovalnica pri »Tromostovju« 22-551, poslovalnica »Pohištno« 20-496
- Trgovsko podjetje »Usnje«, Wolfova ul. direktor 20-642, komercialni oddelek 22-364, grostični oddelek za usnje, Trubarjeva 41, 25-291, detajlni poslovalnici: »Usnje«, Trubarjeva 41, 22-281; »Koža«, Trubarjeva 16, 23-059; grostični oddelek za obutev, Gradišče št. 10, tel. 20-517
- Trgovsko podjetje »Volna«, tel. 22-562; prodajalne: »Volna«, Nazorjeva 3, 20-633; »Korotana«, Celovška 71, 22-693
- Trgovsko podjetje »Izbira«, Wolfova ul. uprava, direktor 23-521, komere oddelek 20-235, skladišče, Mestni trg 21, 21-195, poslovalnice: »Perilo«, Miklošičeva 12, 20-122; »Manone«, Prešernov trg št. 3, 21-572; »Moda«, Nazorjeva 5, 20-235; »Okras«, Copova 54, 21-149; »Vrvana«, Trubarjeva ul. 31, 20-441
- Slovenija - Impex, trg. agencija za izvoz in uvoz - Beethovnova 14/I, 23-915
- Mestno prevozno podjetje »Mepro«: uprava in delavnice tel. 21-323. Prometna pisarna - prevozi garaže tel. 20-823
- Speditions - Ljubljana, podjetje za tuženski in mednarodne transporte, uprava Titova 33, tel. 21-392, direktor 20-851, komerna odprava, Metkova ul. št. 4, tel. 21-719, avtodispečnica tel. 21-860, avtogaraža, Središka 1, 23-299

Goste in abonente hotela »Unions« v Ljubljani vjudno prosti Novinarsko društvo Slovenije, naj upoštevajo, da v soboto, 30. jan. ne bo možno serviranje v hotelski restavraciji in kavarni. Goste in abonenti naj ta dan uporabljajo restavracijski oddelek »Rožce«, ki bo vanj dostop skozi poseben vhod.

Društvo bibliotekarjev Slovenije vabi vse svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 7. februarja 1954 ob 9 v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

Smučarski izlet na Poževo priredi v nedeljo PD Univerza. Prijave do sobote na Miklošičevi cesti.

Gospodinske pomočnice! V petek, 28. januarja, ob 20 bo občni zbor v Križevniški ulici 2. Isti dan se vpisuje za popust na železnici.

Biološka sekcija Prirodoslovnega društva sklicuje sestanke svojih članov v petek, dne 29. jan. ob 18 v balkonski dvorani univerze. Pomenili se bomo o bodočem delu in izvolili nov upravni odbor. Pridite vsi!

Člane Glavnega odbora Prešernove družbe vabimo na sejo, ki bo v torek, dne 16. febr. 1954 ob 10 dop. v sejni sobi, Tomšičeva ul. št. 9 v Ljubljani. Na dnevnem redu je poročilo in razprava o delu Prešernove družbe. Event. predloge in vprašanja, o katerih naj bi Glavni odbor posebej razpravljala, naj člani pošljejo vsaj 8 dni pred sejo. - Tajništvo Prešernove družbe.

Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani bo začel z izdajo stro-

kovnega mesečnika »Sodobno gospodarstvo«. List bo obravnaval vsa vprašanja s področja družinskih in skupnih gospodinjstev. Prav posebej pa se bo pečal z napredkom gospodinjstev v kmečkih predelih. Prijave za list pošljite na naslov: Zavod za napredek gospodinjstva, Ljubljana, Erjavčeva cesta 12. Naš telefon: 20-540. Osebnih prijave istotam od 7-13. Po hitre s prijavi, da boste upoštevani že pri prvi številki. Letna naročnina 300 din.

PREDAVANJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki je namenjeno širšim zainteresiranim krogom. 28. januarja ob 18 bo predaval v dvorani SAZU prof. dr. Mihajlo Rostohar, predstojnik Psihološkega inštituta univerze. Tema: Razvoj predstaviteljski pri otrocih, odraslih in umetnikih.

Prodaja vstopnic za vse predstave od 18 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaji in pol ure pred predstavo pri blagajnah obeh gledališč.

Delavska univerza v Ljubljani pričenja s ciklusom predavanj »Svetovno gospodarstvo«. Prvo predavanje ima naslov: »Nastanek in razvoj svetovnega gospodarstva«. Predaval bo univ. prof. dr. Stojan Pretnar v četrtek, 28. jan. ob 19.30 v predavalnici Trgovinske zbornice LRS, Beethovnova ulica 10-I.

DANES IN JUTRI

GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA
Četrtek, 28. jan. ob 20: Huxley: »Glocondin nasmehe«. Abonma red B.
Petek, 29. jan. ob 20: Hochwälder: »Javni žolček«. Abonma red T.
Sobota, 30. jan. ob 20: Huxley: »Glocondin nasmehe«. Abonma red H.
Nedelja, 31. jan. ob 15: Shaw: »Pygmalion«. Izven in za podeželje. - (Elizo igra Duša Pokčajaeva, Higgins - Silvana Potokar);
ob 20: Huxley: »Glocondin nasmehe«. Izven in za podeželje.

OPERA

Četrtek, 28. jan. ob 19.30: Messenet: »Werther«. Gostovanje R. Francia. Abonma red A.
Petek, 29. jan. Zaprt.
Sobota, 30. jan. ob 19.30: Gounod: »Faust«. Izven in za podeželje.
Nedelja, 31. jan. ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivci«. Proslava 50-letnice umetniškega delovanja Julija Betetta. Izven.
Vstopnice za gostovanje znamenite pariške baletne skupine Janine Charat, za sedaj za I. in II. večer, 3. in 4. februarja, ki imata različen program, so že v prodaji pri operni blagajni.
Prihodnja premiera v Operi bo v torek, dne 2. februarja: baletni večer v koreografiji prvaka zagrebške Opere Nenada Lhotke in pod glasbenim vodstvom dr. Danila Svare. Program obsega štiri baletе: F. Schmitt: »Tragedija Salome«, S. Prokofjev: »Kleščina simfonija«, Saint-Saens: »Danse macabre« in Kogam-Semenov: »Amazonke«. Nastopili bodo solisti in baletni zbor naše Opere, kot gost pa bo sodeloval tudi solist zagrebške Opere Ivo Sertić.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja
Četrtek, 28. jan. ob 20: Vilharjeva Saloigre - Večer v čitalnici. Izven.
Sobota, 30. jan. ob 20: M. G. Sauvajon: »Trinajst jih bo«. Izven.
Nedelja, 31. jan. ob 18: F. Milčinski: »Mogocni prstani«. Izven.
ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izv. Slovensko narodno gledališče iz Trsta bo gostovalo v Mestnem gledališču od 6. do 12. febr. s Cankarjevo farsjo »Pohujšanje v dolini Sentfiorjanski«.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom
Petek, 29. jan. ob 18: Skufca: »Trnjulčica«. Pravična igra z godbo, petjem in plesom. Popol. predstava. Predprodaja vstopnic od četrta dalje pri blagajni v Mestnem domu.

MESTNO LUTROVNO GLEDALIŠČE

Marionete
Levstikov (Sentjakobski) trg
Petek, 29. jan. ob 17: Kuret: »Obuti maček«. Razprodano.
Sobota, 30. jan. ob 17: Malik: »Zogica Marogica«. Dvestotič; ob 20.30: Kuret: »Obuti maček«. Za odrasle.

Nedelja, 31. jan. ob 11: Pengov-Slmonič: »Zlata ribica«.

Ročne lutke

Četrtek, 28. jan. ob 17: Stemmler: »Carovni klubuke«.
Nedelja, 31. jan. ob 17: Karsch: »Težave Peteršiljkove mame«.
Prodaja vstopnic za vse predstave od 18 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaji in pol ure pred predstavo pri blagajnah obeh gledališč.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna

Četrtek, dne 28. januarja lekarna: »Taborec«, Trg Revolucije 3.
Petek, dne 29. januarja lekarna: »Melje«, Meljska cesta 2.

RADIO

Sporod za četrtek, 28. januarja 1954
5.30-7.25 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Igrajo mali ansambli - 7.40-7.45 Za naše gospodinjstvo - 7.45-8.00 Iz operetnega sveta - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Narodni in domači napravi za dobro voljo - 8.30-8.50 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 8.50-9.15 Oddaja v madžarščini - 9.15-9.30 Oddaja v srbski srbske vstaje - 9.30-9.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 9.45-17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

Sporod za petek, 29. januarja 1954

5.30-7.25 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.25-7.40 Veseli zvoki - 7.40-7.45 Za naše gospodinjstvo - 7.45-8.00 Narodne pesmi poje Miro Gregorin - 8.00-8.10 Poročila in vremenska napoved - 8.10-8.30 Lepe melodije - 8.30-10.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 10.00-10.30 Pevni Franceta Prešerna - Literarno-glasbena oddaja - 10.30-10.45 Pregled domačih dogodkov, vremenska napoved in točen čas - 10.45-17.00 Zabavna glasba, vmes objave - 17.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO

Četrtek, dne 28. januarja 1954
PARTIZAN: Ameriški film: »Rebeka«. UDARNIK: Franc. film: »Volpone«. POBEZLE: Amer. film: »Njeno življenje«. STUĐENCI: Slovenski film: »Vesna«.

Petek, dne 29. januarja 1954
PARTIZAN: Angl. film: »Večna nevesta«. UDARNIK: Franc. film: »Volpone«. POBEZLE: Zaprt. STUĐENCI: Zaprt.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Četrtek, 28. januarja ob 19.30: Bizet: »Carmen«. Gostovanje prvaka bivše atenske Opere tenorista De Costa. Izven.
Petek, 29. januarja ob 15: Puccini: »La Boheme«. Sola TAM.

RADIO

Dnevni spored za četrtek, 28. jan. 1954

5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes od 5.35-5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15 Kam bomo šli na izlet? - 6.30 do 6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Za gospodinjstvo - 7.25-7.30 Poročila - 12.00 Lahka glasba - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave - 12.45 Zabavna glasba - 13.00 Govorna oddaja - 13.10 Ples iz baletov - 13.50 Sportno predavanje: Nevarnosti visokoskorjanskega smučanja - 14.00 Pesmi jugoslovanskih narodov - 14.30 Radijske reklame - 14.40 Zabavni zvoki - 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave - 15.15 Zabavna glasba - 15.30 Cicibanom - dober dan! - 15.45 Glasba za cicibane - 16.00 Zeleni ste - poslušajte! - 17.00 Napoved časa, poročila - 17.10 Od melodije do melodije - vmes od 17.30 do 17.40 Oddaja za žene - 18.00 Igra Plesni orkester Radia Ljubljana - 18.20 Novosti v literaturi: Koča Racin - v kamolomu - 18.40 Koncert violinista Petra Toškova, pri klavirju Marjan Lipovšek - 19.00 Radijski dnevnik in objave - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in vremenska napoved - 20.00 Domače aktualnosti - 20.10 Koncert slovenskih narodnih in umetniških pesmi v izvedbi naših najboljših zborov - 21.00 Ciklus Beethovenovih simfonij: Simfonija št. 4 v B-duru op. 60 (z razlago) - 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan - 22.15 Igra ljubljanski plesni sekstet - 22.35 Operetne melodije - 22.55-23.00 Lahko noć! - 23.00-24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tujino na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

Dnevni spored za petek, 29. jan. 1954

5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes od 5.35-5.45 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in pregled tiska - 5.50-6.00 Jutrana telovadba - 6.15-6.20 Kam bomo šli na izlet? - 6.30-6.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar - 6.50 Objava dnevnega sporeda - 7.00 Nasveti kmetovalcem - 7.25 do 7.30 Poročila - 12.00 Opoldanski koncert - 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega spored